

Politikos apžvalga

AMERIKA PRADEDA BENDRADARBIAUTI SU TAUTŲ SAJUNGA

Šiomis dienomis Jungtinių Amerikos Valstybių užsienių reikalų ministeris pagal kongreso nutarimą paskyrė Amerikos generalinį konsulą Berne (Šveicarijoje) Wilsoną aukštuoju komisaru prie Tautų Sąjungos. Šis įvykis maloniai nustebino visą politinį pasaulį. Mat, ligi šiol Amerika Tautų Sąjungos darbuose nedalyvavo, nors pati Sąjunga yra Amerikos išradimas (prezidento Wilsono projektu ir pastangomis įsteigta po didžiojo karo) ir pasitenkino tikrai stebėtojos vaidmeniu. Dabar Amerika žengė žingsnį toliau ir užėmė vidurį tarp stebėtojos ir dalyvės. Politiniuose sluoksniuose manoma, kad šis Amerikos žygis liečia būsimą Sovietų Rusijos įstojimą į Tautų Sąjungą. Šiaip ar taip šis žygis priartino Ameriką prie Europos valstybių ir jų politikos, ir be to, suteikė Tautų Sąjungai didesnę autoritetą.

AUSTRIJOS POLITINĖ BŪSENA

Austrijos politinė būsena vis dar neaiški. Iš vienos pusės veržiasi į Austriją nacionalsocialistai, norėdami pasiekti „Anschlussą“ (susijungimą) su Vokietija, iš kitos gi pusės Habsburgų giminės ainis Otto stengiasi atgal patekti į Austrijos sostą ir atstatyti monarchiją. Tai nėra vien Austrijos reikalas, bet visos Europos. Dėl Austrijos geografinės padėties (pačiame Europos vidury) josios likimu suinteresuotos visos Europos valstybės. Didelės valstybės, kaip Prancūzija, Italija, norėtų geriau atstatyti monarchiją Austrijoje, negu leisti Hitleriui ją prijungti prie Vokietijos, nes tuomet joms pavojus iš Vokietijos, susijungusios su Austrija, būtų dar didesnis. Tačiau Mažosios Antantės valstybės (Jugoslavija, Rumunija ir Čekoslovakija) iš tų dviejų blogumų pasirinktų Hitlerio valdžią, tik ne Habsburgų monarchiją, nes jos dar su Habsburgų šeima turi senų sąskaitų iš tų laikų, kai habsburgiečiai buvo paverę Čekoslovakiją ir Rumunijos bei Jugoslavijos dalis. Sunku pasakyti, kas čia išeis. Įdomu tikrai pažymėti, kad čia Prancūzijos ir Mažosios Antantės valstybių interesai nesupuola, bet kryžiuojasi. Tai kiek įtempė santykius tarp Prancūzijos ir josios sąjungininkių. Tačiau, manoma, kad vis dėlto, esant tam tikroms garantijoms Mažosios Santarvės valstybės sutiktų su monarchijos paskelbimu Austrijoje.

KO AUSTRIJOS VICEKANCLERIS STARHEMBERGAS VYKO ROMON

Austrijos vicekancleris (ministerio pirmininko pavaduotojas) Starhembergas šiomis dienomis lankėsi Romoje ir tarėsi su Mussoliniu. Dėl jo kelionės tikslo yra dvi versijos. Anglų spauda mano, kad jis vyko tartis su Mussoliniu dėl „Heimver“ organizacijos (tėvynės sargų organizacija) perorganizavimo italų pavyzdžiu. Kiti Europos laikraščiai mano, kad jis nuvyko tartis dėl savo paties planų. Mat, jam nepatiko, kad norima pasodinti į Austrijos sostą Habsburgų ainį Otto, niekuo nepasižymėjusį jauniklį, tuo tarpu, kai jis pats, Starhembergas, yra kilęs iš karališkos šeimos, daug pasidarbavo Austrijai ir gali pretenduoti į sostą, jeigu bus sugrąžinta monarchija.

KOKIE BUS PABALTIJO SAJUNGOS UŽDAVINIAI

Spauda paskiausiai daug rašo apie Pabaltijo valstybių sąjungos uždavinius. Nurodoma, kad Lietuvai pasiūlus ir Latvijai bei Estijai priėmus, vyriausias sąjungos tikslas bus Pabaltijo valstybių nepriklausomybės apsaugojimas ir sustiprinimas. Paskui eina specifiniai tikslai. Čia pasiūlytas principas nepakenkti viena kitai sprendžiant specifinius reikalus, kurie gali liesti tik vieną iš dalyvių. Spauda bendrai lygina Baltijos sąjungą su rytų paktu, nors siauresnio masto negu rytų paktas.

VOKIEČIAI JAU IR SU ŠVEDAIS NESUTARIA

Vokiečiai per Hitlerio viešpatavimą jau suspėjo įtempti politinius ir ekonominius santykius su kaimynais iš vakarų ir pietų (prancūzais ir čekoslovakais), su kaimynais iš rytų (Pabaltijo valstybės), o dabar ir su šiaurės kaimynais. Vokiečių spauda paskiausiai pradėjo šmeižti švedus. Visa švedų spauda reiškia didžiausią pasipiktinimą ir reikalauja, kad vyriausybė imtųsi diplomatinių žygių šmeižimui sustabdyti.

LATVIŲ VYRIAUSYBĖS GALVA APIE PABALTIJO SAJUNGA

Latvių ministeris pirmininkas Ulmanis šiomis dienomis pasakė kalbą Liepojoj, kurioje palietė ir Pabaltijo sąjungos reikalus. Jis pareiškė, kad Latvija turi pradėti glaudžiai bendradarbiauti su Pabaltijo valstybėmis ir jungti savo jėgas su kaimynais. Toliau Ulmanis pareiškė, kad jeigu susijungs visos Pabaltijo valstybės, tai joks pavojus joms nėra baisus.

VOKIEČIŲ AGITACIJA AUSTRIJOJE

Kai kurie Europos laikraščiai nurodo, kad nacionalsocialistų sukilimas Vienoje ir Dollfusso nužudymas buvo Vokietijoje organizuotas ir net vokiečiai apie tai Berlyne žinojo tris dienas iš anksto. Taip pat ir dabar toji akcija tebevaroma. Anot laikraščių, Muenchene yra speciali būstinė propagandai Austrijoje varyti ir toji būstinė vyriausybės globojama.

SANTYKIAI TARP JAPONIJOS IR SSSR ĮTEMPTI

Japonai, nors patys pasisiūlė išpirkti iš sovietų rytų Kinijos geležinkelį, bet vis dėlto nesutaria dėl kainos (kaina palyginamai kaip tik nedidelė), ir matyti nori geležinkelį įsigyti kitokiu būdu. Jų globoj esanti Mandžiūko valdžia suėmė apie 20 sovietų valdininkų. Nota Japonijai dėl jų išdavimo buvo nepriimta atsikalbinėjimu, kad Mandžiūko yra savarankiška valstybė. Sovietai paliko sau laisvas rankas ir koncentruoja kariuomenę rytuose.

AUSTRIJOS IR ITALIJOS BENDRADARBIAVIMAS

Paskiausiai santykiai tarp Italijos ir Austrijos pasidarė labai glaudūs. Austrijos ministrai nuolat lankosi pas Mussolini, Austrijos heimverio grupės vieši dabar Romoje ir, apylamai, nieko neįvyksta Austrijoje be Mussolinio patarimo ir sutikimo. Taip pat Mussolini laiko itališkus pulkus ties Austrijos-Italijos pasieniu. Tai vis dėlto pavojus iš vokiečių pusės.

VOKIEČIŲ IMPERIALISTINIAI SIEKIMAI

Prancūzų spaudoje pasirodė šiomis dienomis senato užsienių komisijos pirmininko Berenger straipsnis apie vokiečių imperializmą. Jis nurodo, kad Hitleris siekia atstatyti „šventąją Vokietijos imperiją“, kuri viduramžiais valdė visą Europą. Tuo būdu pavojus gresia ne tik Austrijos sostinei Vienai, bet ir Elzaso sostinei Strasburgui, Jugoslavijos sostinei Bielgradui (vokiečiai stengiasi užimti pozicijas ir Balkanuose), Klaipėdos kraštui ir t.t. Todėl straipsnio autorius, pritaręs prancūzų politikai, išpėja pavojų ir siūlo imtis priemonių, kol dar nevelu.

PRANCŪZAI SMERKIA LENKŲ POLITIKĄ

Visa prancūzų spauda smerkia lenkų politiką rytų pakto atžvilgiu. Įtakingiausieji prancūzų laikraščiai nurodinėja, kad lenkai stengiasi sudaryti priešingą sąjungą rytų paktui. Į tą sąjungą jie stengiasi įtraukti Italiją, Austriją, Vengriją ir net Vokietiją. Tai yra neleistina Lenkijai, kaipo rytų Europos valstybei, kad ji susidėtų su kita grupe ir trukdytų ramybę Europoje, tik dėlto, kad ji nori užimti vadovaujamą poziciją Europos politikoj. Prancūzai tokią politiką griežtai smerkia ir kaltina lenkų užsienių reikalų ministrą Becką.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius ptk. Itn. Kuizinas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr. **KAINA:** visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

Garbingasis kariuomenės žygis

Kiekviena kariuomenė teikia savo kraštui džiaugsmo ir pasitikėjimo, nes kariuomenė — tai regimoji išraiška tautos fizinių jėgų ir organizuotumo; tai, tikrai sakant, pati gražioji ir stiprioji jos jėga. Ji ne tik krašto ramybės bei tvarkos ir žemių neliečiamybės saugotoja, bet taip pat yra tautos jaunosios kartos auklėtoja ir mankštintoja.

Tačiau gal nė viena tauta taip nemyli ir nebrangina savo kariuomenės, kaip mūsų tauta. Juk per ištisus šimtmečius būdama svetimųjų pavergta, lietuvių tauta taip pat negalėjo nė savo fizinės jėgos tinkamai ugdyti bei telkti. Be savos kariuomenės mūsų tauta nyko tiek fiziniai, tiek ir dvasiniai. Tad nenuostabu, kad mūsų tauta taip buvo išsiilgusi savo kariuomenės. Vos tik laisvės pirmiesiems spinduliams išbrėškus, tuojau formavosi savanorių pulkai. Ne varu verčiami, o tėvynės meilės vedami stoji būrių būriai jaunuolių į jau lietuviškų pulkų eiles. Dar beveik beginkliais būdami, bet drąsa ir pasiryžimu degdami, mūsų savanoriai išblaškė ir bolševikų antplūdį, ir Beronto gaujas, ir jau siekė savo didžiojo tikslo — se-
nojo Vilniaus.

.Ir, štai, pagaliau, 1920 m. rugpiūčio 26 d. jaunutės lietuvių kariuomenės pulkai įžygiavo į amžinąjį Vilniaus miestą. Vos susikūrusios valstybės džiaugsmas pasiekia savo apogėjų. Dabar ir tik dabar turi prasidėti atgijusios tautos galingoji kūryba. Dabar turėjo atgyti Vytauto Didžiojo dvasia ir ponų rū-

muose, ir vargšų lūšnelėse, ir tik dabar turėjo atbusti nutautintų brolių dvasia, galingai prasiskleisti tautos sparnai, garsiai prabilti žodžio, spalvų ir tonų galiūnai, nes jau pasiektas tautos atgijimo lopšys.

Mūsų sostinė daugiau kaip šimtmetį savo gatvėse nebemačiusi Lietuvos karių, dar nesuspėjo jais apsidžiaugti, kai štai iš pietų pusės Lietuvos išgamų dvasia jau rengė savo tėvynei kruviną smūgį. Tik užvakarykščiai pasirašyta Suvalkų sutartis, pripažįstanti Vilnių Lietuvai, išgamoms atrodė beverčiu popiergaliu. Pilsudskio legijonai, naudodamiesi savo jėgų persvara, užgrobė Vilnių.

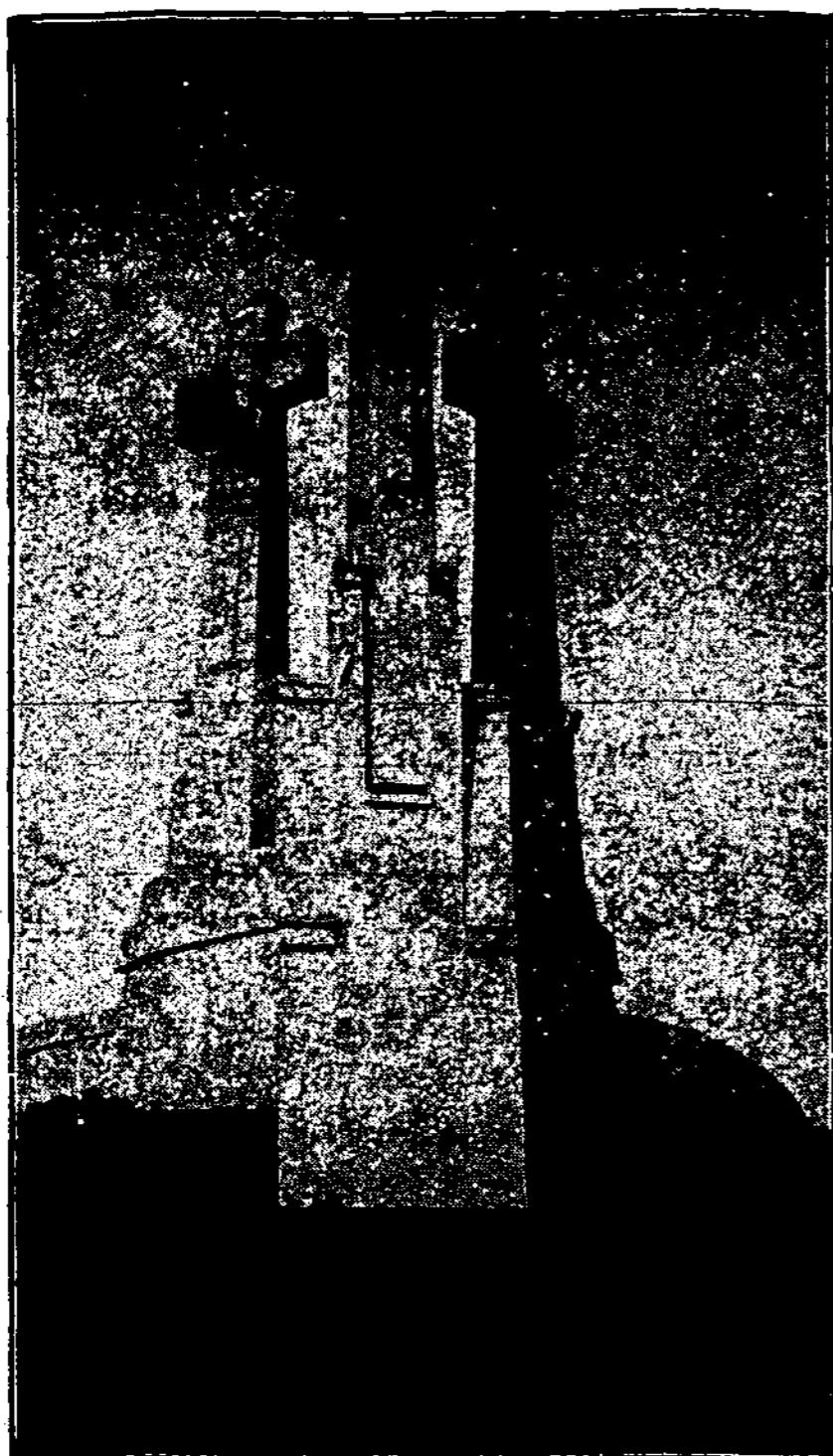
Iš Vilniaus pasitraukdami mes jo neatsižadėjom. Laikiniai jo netekę, dar labiau ėmėme savo Vilnių branginti. Kiekvieni nauji Vilniaus okupacijos metai, kiekvienos naujos Vilniaus užgrobimo sukaktuvės tik gilina bedugnę lietuvių lenkų tautų santykiuose, tik stiprina mūsų tautos pasiryžimą atgauti Vilnių ir visas lenkų užgrobtas žemes.

Kelias į Vilnių dabar mums dygliais ir erškėčiais nuklotas; tai sunkaus darbo ir didelio vargo kelias. Bėt vargas ir darbas užgrūdins mūsų jėgas, suvienys visą tautą ir visus krašto gyventojus bendram tikslui — savo sostinės ir užgrobtų žemių atvadavimui.

Didžiajai idėjai reikšti ir ugdyti reikalingas regimas ženklas, matomas įrankis! Mūsų šventoms teisėms į Vilnių reikalingas raštas, nuolatos mums ir vi-



Vilnius: Žaltasis tiltas ir Šnypiškis



Trijų kryžių kalnas Vilniuje

sam pasauliui tas teises primenantis. Mūsų darbams ir aukoms kovoje dėl Vilniaus reikalingas dokumentas, kuris mums patiems ir mūsų palikuonims būtų kilniu įrodymu ir priminimu, jog sunkiais tautos kovų laikais ir mes nebuvo atsimetėliais, bet savo pareigą atsidėję įvykdėme.

Likimas lėmė mūsų tautai naują istorinį uždavinį: savo sostinę atgauti ne tiek materialiniais ginklais, kiek moralinių jėgų išugdymu ir jų darniu sutelkimu. Mūsų tauta supranta, jog teisingai ir teisėtai kovai laimėti reikia, kad tauta būtų morališkai sveika, fiziškai tvirta ir medžiagiškai turtinga. Ji, pirmiausia, turi išauginti ir sustiprinti mūsų kariuomenę, kuri dabar tuo stiprėjimo keliu ir eina. Tačiau kariuomenė bus nenuveikiamoji jėga tik tada, kai ji galės remtis susipratusia, sveika, pasiturinčia ir vieninga tauta. Vadinasi, tuo pačiu ir visa tauta turi augti ir stiprėti.

Yra viena būtinausioji sąlyga, kad, atėjus laikui, Vilniun įžengusi mūsų kariuomenė iš ten nebūtų jokios jėgos išstumta. Toji sąlyga — tai visos tautos aiškus, vilnietišką, tvirtą ir nepalaužiamą nusistatymą. Kas gi yra vilnietišką nusistatymas? Tai gilus įsitikinimas, kad nepalaužiamai siekiame to, kas mums iš tikrųjų priklauso; yra tai aiškus supratimas, kad nė Lietuva be Vilniaus, nė Vilnius be Lietuvos gyventi negali; yra tai tvirčiausias pasiryžimas nesigailėti nei darbo, nei aukų, kad tik tas didysis tautos tikslas būtų atsiektas; yra tai, pagaliau, noras ir sugebėjimas šiam reikalui visiems iš vien eiti ir dirbti.

Kai ši sąlyga bus pilnumoje įvykdyta, tai Vilnius neabejotinai grįš Lietuvai. Tada nelabai bus ir svarbu, kuriais keliais mums Vilnius grįš. Pati istorijos eiga nurodys tokius būdus ir priemones. Kovai dėl Vilniaus — Seinų krašto rengiasi mūsų kariuomenė, taip pat ir šauliai. Tačiau ir visa tauta jau dabar turi nuolatos prie Vilniaus artintis. Jos jėgų mobilizacija prasidėjo nuo 1920 m. spalio 9 d. Iki 1925 m. telkėsi atskiri būriai, organizavosi didesnės ar mažesnės kovojančios grupės. Gi nuo 1925 m. rudens visi susipratusieji lietuviai šaukiami telktis į vieną didžiulę Vilniui vaduoti sąjungos organizaciją. O nuo 1932 m. pradžios, sėkmingesniame Vilniaus vadavimo darbu, veikia Vilniaus geležinis fondas.

VGF pasirinko savo metinę šventę mūsų kariuomenės garbingojo žygio į Vilnių dieną. Tuo dar labiau surišamas mūsų kariuomenės ir visuomenės glaudus bendradarbiavimas Vilniaus kovoje. Kiekviena Vilniaus geležinio fondo diena yra tai didžioji proga visoms mūsų tautos jėgoms sudaryti gražią sutartinę, užmiršti visa tai, kas mus skiria, o tik žiūrėti, kas mus jungia. Niekur taip gražiai mes nesusideriname, kaip Vilniaus darbe. Čia gali būti svarstoma darbo forma, bet nestatomas principo klausimas. Pagaliau, Vilniaus geležinio fondo diena pasirinkta rugpjūčio 26 d., ne atsitiktinai, bet remiantis dideliu supratimu ir giliu sudėtingumu Vilniaus vadavimo darbo, kuriam lygiai reikšmingi materialiniai ir idėjiniai, visuomeniniai ir valstybiniai, kultūriniai, politiniai ir militariniai veiksniai. Kaip mūsų valstybės atstatymas, taip lygiai ir Vilniaus atvadavimas, prasidėjo ir turi prasidėti artuju, baigėsi ir turi baigtis kariu, nes greičiausiai gal ir teks kardui galutinai nulemti šioje kovoje. Ji taip pat remiasi gyvu ir spausdintu žodžiu, bet nepamiršta nei lito reikšmės, nei kardo svarumo. Šitokia kova kratosi mažiausio nešvarumo, bręsta ligi didžiausio at-



Vilniaus katedros stogas.

Toliau matyti Gedimino kalnas

skiro žmogaus pasiaukojimo, jausmo naivumą pakelia svaria vertybe. Tad tokiai kovai nėra jokio keistumo gretinti pinigą su kardu, materialinę auką su gyvybine, Vilniaus geležinio fondo dieną jungti su kariuomenės žygio į Vilnių sukaktimi.

Pusantrų metų veikęs Vilniaus geležinis fondas jau suspėjo į savo eiles sutraukti didelę dalį mūsų tautos, tiek čia gyvenančios, tiek išsisklaidžiusios už vandenynų po visą pasaulį. Kiekviena Vilniaus geležinio fondo diena turės tautai duoti naujus tūkstančius susipratusių lietuvių kovotojų. Į Vilniaus geležinio fondo darbą raginti visus yra lengva ir malonu. Čia reikalas didis, idėja aiški, o galimumas irgi visiems lengvai prieinamas. Juk dešimt centų Vilniaus pasui ir ženkleliui, tai toki pinigai, kuriuos lengvai gali sukrapštyti ir biedniausias mūsų brolis, sutaupęs iš savo vargo centelių. O juk iš tų centukų su laiku susidarys milijoninės sumos, jeigu tik visi jas dėsimė. Ir pasirodys tada, ką gali graži vienybė, kad ir negausingos, kad ir neperturtingos tautos. Juk tiksliai mūsų Vilniuje pavartotas litas, ten dešimtim, o gal net kartais visu šimtu užauga! Toks skaičiavimas pats savaime kyla kiekvienam, kuris gerai žino dabartines Vilniaus krašto skurdžias sąlygas ir mūsų varomo politinio Vilniaus darbo ypatybę.

Tiesa, kol kas Vilniaus geležinio fondo sumos yra nepajudinamos, nes tam ir fondas yra geležinis. Jos lauks didžių įvykių ir lauks kol krašto galva leis tą geležinę dėžę atidaryti. Tačiau ir belaukdamos tos sumos savo darbą dirbs. Jos ir bankuose gulėdamos kelia krašto ūkį, didina jo gerovę, o procentai nuo tų sumų garsina visam pasauliui išgamų žygio niekingumą ir mūsų tautos balsą, dangun keršto šaukiantį. Kiekviena Vilniaus geležinio fondo diena yra tai iškilmingas mūsų tautos šventų teisių prie Vilniaus proklamavimas. Ir tai proklamavimas ne žodžiu tartas, ar raštu parašytas, bet ir darbu bei pasiaukojimu paremtas, nes gausiomis ir nuoširdžiomis aukomis bendram reikalui patvirtintas.

Tuo tarpu mes gyvename savo jėgų auginimo bei brandinimo laikotarpį. Kiekvienas sveikai ir dorai išaugęs žmogus, kiekvienas protinės bei moralinės kultūros žygis, kiekvienas kūrybinis laimėjimas mokslo ar meno srityje, kiekvienas gerai išdirbtas žemės sklypas — visa tai didina mūsų krašto dvasinių bei materialinių turtų lobį, augina jo pajėgumą ir tuo pačiu artina mums Vilnių. O antraip vertus, kiekvienas naujai įmestas centas ar litas į Vilniaus geležinį fondą ne tik didins materialinius organizacijos išteklius ir tuo pačiu plės kovos bei veikimo galimumus, bet drauge kels tautos susipratimą ir pasitikėjimą savo jėgomis. Kiekvienas mūsų aukos aktas, nors jis pasireikštų tik nusipirkimu už 10 centų Vilniaus ženklelio ir įlipinimu jo į Vilniaus pasą, — darys mus kilnesniais ir dvasiniai stipresniais. Toji, kad ir maža auka, nematomais ryšiais mus jungs su verguvę kenčiančiais Vilniaus krašte broliais ir jungs su tais, kurie savo jaunas galvas ir tėvynės meilės kupinas širdis paaukojo ant valstybės prisikėlimo aukuro. Per mūsų aukas ir patsai Vilnius darysis mums vis brangesnis. Kaskart savo vis didėjančiu pasiaukojimu mes, anksčiau ar vėliau, turėsime jį nors ir kraujo kaina atpirkti, Lietuvai susigrąžinti.

Mūsų kariai ir šauliai galanda kardus ir tik laukia, kada Tautos Vadas juos pašauks į didį žygį.



Iš Vilniaus apylinkių

Tačiau jų jėgų augimui ir stiprėjimui daug padės visos tautos sukrutimas organizuoti didįjį moralinį rezervą, kuriuo jie galės atsiremti. Tie trys milijonai Lietuvos žmonių ir josios išeivių, kada jie bus susijungę į Vilniaus geležinį fondą, ir bus toji galingoji moralinė jėga, priduodanti jėgų bei drąsos ir mūsų kariams. Ji taip pat privers visą pasaulį pagerbti nedideles skaičium, bet galingas savo dvasia ir vienybe tautas. Lygiai ir pavergtiesiems mūsų broliams vilniečiams bus labiau pakeliama sunki okupantų uždėta našta, kada jie patys matys laisvuosius savo brolius tėvynėje besiburiančius jų vadavimo reikalams. Mūsų žygiai jiems priduos kantrybės, stiprybės ir vilties.

Mūsų didvyriai Darius ir Girėnas praskynė daugelį kelių tautos arams ir karžygiams visose mūsų tautos gyvenimo ir kūrybos srityse. Tačiau, kol naujų karžygių kautynių laukuose pareikalaus mūsų Vilnius, reikalingi jau ir dabar ištisi kadrai dvasios didvyrių, pasiryžėlių, kurie visomis jėgomis atsidėtų, rodos, nedideliems Vilniaus darbams — rinkti Vilniaus kovai naujus talkininkus — platinti Vilniaus pasus ir ženklelius. Tai negarsingas ir nedidingas, tai kruopštus darbas, bet darbas išgalingas ir našus savo pasėkomis. Tautai reikalingi ne tik arai, kurie padangėmis skraidytų. Jai dar labiau reikalingi eiliniai darbininkai, pasiryžėliai, kurie tautos meilę bei pasiaukojimą brolių reikalams neštų ir į turtuolių rūmus ir vargdienių lūšnas.

Tegul ši Vilniaus geležinio fondo diena sukels būrius tų kruopščių darbų didvyrių ir pastūmės juos į reikalingiausią ir naudingiausią tautos darbą. Tegul ši rugpiučio 26 d. nepraeina mūsų aukomis nepažymėta.

J. Senkus

KAIP ČEKOSLOVAKAI KOVOJA SU ŠPIONAŽU

Čekoslovakų vyriausybė šleido įstatymą, kuriuo sureguliuavo svetimų valstybių lėktuvų skridimą per Čekoslovakijos teritoriją. Tai padaryta tikslu sutrukdyti špionažą iš oro.

Ateity norint praskristi svetimam lėktuvui per Čekoslovakijos teritoriją, reikės išimti specialus leidimas. Kitas leidimas būtinas norint nusileist Čekoslovakijoje ir trečias — norint turėti fotografinio aparato. Šitie leidimai turi būti pasirašyti kelių ministrų. Svetimuose lėktuvuose neleidžiama turėti radio įrengimų ir pašto karvelių. Lėktuvai, išgirdę pirmą signalą, turi tuoj nusileisti ant žemės.

Vieninio kareivio mokymo metodikos reikalu

Tinkamas kareivių - kovotojų parengimas priklauso nuo gero individualaus jų parengimo. Labai svarbu išmokyti gerą, sumanų kovotoją, kuris sugebėtų greitai ir teisingai orientuotis įvairiose pasitaikiusiose kautynių būsenose bei padėtyse. Mokant kareivius, reikia duoti vieniniams kareiviui tokius uždavinius, kuriuos, be abejo, jis įstengtų suprasti, kad jie nebūtų iš pradžių per sunkūs ir reikia vieninį kareivį taip išmokyti, kad jis mokėtų greitai, daugiau savarankiškai, galvoti ir veikti.

Turint galvoje šį dalyką, įvairaus dydžio dalinių taktiški pratimai bus geri ir tinkami, jeigu bus gerai parengtas kiekvienas individualus kovotojas.

Be tinkamo individualaus taktiško parengimo kiekvienas dalinys neatsieks savo tikslo ir toks parengimas turės mažai vertės.

Vieninio kareivio mokymas dažniausiai atliekamas lauke praktiškai. Mokymo vieta pradžioje parenkama daugiau išraižyta, nelygi, kad ryškiau ji kristų į akis, nes pradžioje reikalinga kareivį supažindinti su vietos nelygumais ir vietoj esamais reikalingais daiktais. Kada kareivis gerai suprato ir išmoko įvertinti ir išnaudoti vietos didesnius nelygumus, vėliau jam parenkama tokia vieta, kuri iš šaulio reikalauja vis didesnio atidumo ją panaudojant. Mokyti vieninį kareivį reikia taip, kad daugiau būtų rodoma pavyzdžiu. Neapsimoka daug kalbėti ir daug aiškinti, nes tai žmonėms, aplamai, nusibosta ir maža kas atmintyje palieka.

Pagrindinis reikalavimas iš instruktoriaus, kurio jis neturi pamiršti, tai, kad jau nuo pirmo pratimo reikia priversti kareivį greitai, savarankiškai, sumaniai galvoti ir tuojau veikti.

Dabar kyla klausimas, koku būdu pradedamas ir vedamas vieninio kareivio parengimo darbas kautynėms?

Pavyzd.: instruktorius turi savo žinioje žmonių grupelę, iš tos grupelės jis duos vienam kitam kokį nors uždavinį. Tie, kurie jį vykdys, bus vykdytojai, o visi kiti sudarys auditoriją, kurie su instruktorium žiūrės ir seks vykdytojų klaidas.

Visų žmonių, mano manymu, nereikia varginti. Būdami auditorijoje, galės geriau pastebėti klaidas, kadangi čia pat vietoje tuojau nagrinėjama, kas buvo atlikta gerai, teisingai, ir atvirkščiai.



Užmaskuotas kulkosvaidis laukia mėlynųjų puolimo
Andrikonio foto

Pradėti mokyti reikalinga nuo lengviausių ir paprasčiausių uždavinių ir tik vėliau palaipsniui duoti sunkesnių.

Vieninio kareivio taktiško parengimo mokymas baigiasi atskiro kovotojo veiksmis, grandies ir skyriaus sudėty.

Labai gera, kada priešas pažymimas, nes tuo būdu patys žmonės daugiau yra užimponuoti pačiu pratimu.

Tam tikslui instruktorius iš turimos žmonių grupelės paskiria kelis kareivius, kuriems duoda uždavinį vaizduoti priešą.

Iš pradžių instruktorius duoda uždavinį vienam kuriam nors jaunam kareiviui, pav., jaun. kar. A. Jeigu šis iš pat pradžių uždavinį atliko neteisingai, reikia klausti kitų žmonių.

Kaip jūs tai padarytumėt?

Po to, pavedama atlikti tą patį uždavinį kitam jaun. kar. B ir nagrinėjamas gautas skirtumas uždavinį atliekant tarp vieno ir kito.

Toks mokymo būdas, manau, turi būti ypatingai pamokomos reikšmės ir gana naudingas, kadangi čia visų akivaizdų yra parodoma, kaip reikia daryti ir kaip nereikia. Stengtis visur vartoti rodomą būdą, nes tuo būdu jaun. kareiviams tasai dalykas giliau vaizduotėje pasilieka. Jeigu ne vienas žmogus nesugeba teisingai uždavinio atlikti, tai tuomet pats instruktorius parodo, kaip reikalinga jis teisingai išspręsti.

Be abejo, yra pedagogiškas reikalavimas, kada pradžioje duodamas koks nors klausimas ar uždavinys, o paskui pavarde iššaukiamas kareivis duotajam klausimui atsakyti, kad visi žmonės būtų užinteresuoti tuo dalyku. Be abejo, vieninį kareivį taktiškai rengiant, labai svarbu instruktoriui turėti planą, nuo ko pradžioje pradėti ir kaip tą darbą toliau palaipsniui plėsti, kad žmonėms būtų lengviau, o taip pat galėtų geriau juos išmokyti.

Vietos apibrėžimas ir jos įvertinimas

Pirmiausia reikalinga žmones supažindinti su vietos pavadinimais ir atskirais vietos daiktais, kad jie galėtų laisvai ir visai teisingai nupasakoti vadovui, kuris yra davęs uždavinį, ir apibrėžti tam tikrą vietą ir joje esančius daiktus, nors pats vadovas jos nėra matęs.

Be to, instruktorius aiškiai nurodo vietiniais daiktais nuo kurio iki kurio žymesnio daikto reikia apibrėžti pačią vietą ir joje esamus žymesnius daiktus.

Be abejo, pirmučiausia reikia supažindinti jaun. kareivius su vietos pavadinimais.

a) **Vietos pavadinimai:** kalnas, kalva, aukštuma, viršūnė, šlaitas, statuma, galima paaiškinti ką mes vadiname „kariška ketera“, skardžius, slėnis, dauba, duobė, tarpukalnė, defilė, griovys.

b) **Uždangos:** miškai, krūmai, medžių eilės, apkasai, grioviai, pylimai, kalvos, atskiri krūmai, javų laukai, kaimai, vienkiemiai, dvarai, malūnai, namai, šieno ir javų kūgiai ir t. t. Be abejo, čia reikia skirti uždangas nuo ugnies ir sekimo.

c) **Vandenys:** upės, upeliai, upokšniai, ežerai, kūdros, pelkės.

1 uždavinys. „Išvardink, tamsta, man, pav., jaun. kar. „A“, vietos paviršių ir svarbiausius tame paviršiuje esamus vietinius daiktus“, — instruktorius rodo ranka — nuo atskiro namelio su raudonu stogu pusiau dešinėje iki atskiro medžio su apvalia viršūne pusiau kairėje.

Instruktorius, mokydamas jaunus kareivius pažinti vietą ir ją įvertinti, pirmučiausia turi gerai išaiškinti kareiviams, kas yra uždanga nuo žemės arba oro sekimo ir ugnies.

Uždangų skirtumas nuo sekimo ir ugnies yra labai didelis. Uždanga nuo žemės arba oro sekimo gali būti, pav., koks nors vietoje esamas krūmelis, bet tai nebus uždanga nuo priešų ugnies. Krūmas slepia šaulį tik nuo priešų akių, bet jis nesudaro uždangos nuo priešų ugnies, jeigu priešas žinos, kad šaulys ten guli.

2 uždavinys. „Surask, tamsta, man geriausią uždangą nuo priešų žemės sekimo (be abejo, reikia nurodyti, iš kurios pusės vaizduojamas priešas) šioje vietoje, kur mes dabar stovime.“

3 uždavinys. „Pasislėpk, tamsta, nuo oro sekimo šioje vietoje, kur mes dabar esame, dešinėje nuo upelio ir kairėje iki miškelio pakraščio.“

Duodant panašius uždavinius, iš pradžių svarbu patiekti tokius klausimus, kad pirmučiausia būtų išvardyti svarbiausi ir žymiausi vietos daiktai. Pradedama apibrėžti iš pradžių stovint, paskui atsiklauptus ir iš uždangos gulint.

Su vietos apibrėžimu artimai surištas vietos įvertinimas. Vietos apibrėžimas ir jos tinkamas įvertinimas kareiviui sudaro labai didelę reikšmę. Šaulys, savo akimis apžiūrėjęs vietą, turi aiškiai išmokti įvertinti jos geras ir blogas puses kiek jį patį liečia, atsižvelgiant į jam duotąjį uždavinį.

4 uždavinys. „Jaun. kar. J., turi iš čia prislinkti prie plento taip, kad tamstos nematytų priešas. Kur tamsta pasirinksi prislinkimui prie plento uždangą, kad galėtumėi nematomas slaptai prislinkti. Kokia vieta tamstai daugiausia kliudo duotajam uždaviniui atlikti? Koku būdu tamsta tą visa atliksi?“

Sprendimas. Jaun. kar. J. nusprendė: — „Nuo šios vietos, kur mes dabar stovime, iki priešais matomo kalniuko šiuo slėniu galėsiu pasilenkęs nubėgti. Toliau kitą tarpą iki medžių prie plento galėsiu apeiti, pasisukdamas į dešinę, kadangi dešinėje yra krūmai“. Po to, čia iš auditorijos paklausti dar kito jaun. kar., kaip tamsta darytumėi? Galutinai instruktorius pats nustato, kaip iš tikrųjų buvo reikalinga prie plento prislinkti.

Apsistojus panašiuose klausimuose reikia išaiškinti įvairių vietos nelygumų reikšmę.

Vietos įvertinimas ir jos panaudojimas mokomas per visą mokymo periodą.

Uždangos nuo žemės ir oro sekimo

1 uždavinys. „Pasislėpk, tamsta, taip, kad nuo to kalniuko (instruktorius rodo ranka) priešas tamstos nematytų!“

2 uždavinys. „Priešais matai, tamsta, iš miško į kaimą joja priešų trys žvalgai. Pasislėpk taip, kad raitininkai tamstos nepastebėtų.“

3 uždavinys. „Žiūrėk, tamsta, jaun. kar. C., tiesiog prieš save matai aukštą šakotą medį, tame medy-

je įlipęs priešų sekėjas, kitas stovi apačioje ant žemės prie plento. Pasislėpk taip, kad jie tamstos nematytų.“

Uždavinių 1—3 sprendimas. Šaulys atsistoja kur nors už namo, atsiklaupia arba atsigula už kalnelio, krūmelio, kokios nors tvoros, medžio ir t. t.

4 uždavinys. Nuo miško pasikelia priešų lėktuvus ir lekia tiesiog mūsų kryptimi. Pasislėpk taip, kad tamstos lakūnas nematytų.

Sprendimas: Šaulys stengiasi kaip galima geriau pasislėpti nuo lėktuvo, pasirinkdamas tam tikslui patogesnius vietas daiktus. Šaulys lenda į kokią nors krūmą arba įlipa į medį, kad iš visų pusių būtų nematomas. Jeigu vietoje nėra nei medžių, nei krūmų, tuomet išnaudoja vietos nelygumus.

Reikalinga iš anksto, mokant slėptis nuo priešų lėktuvų, išaiškinti ir parodyti kaip tai reikalinga daryti. Svarbu, kad šaulio kūno dalys, kurios dėl savo spalvos skirtumo yra gerai matomos, kaip, pavyzd.: veidas, rankos, būtų atgręžtos į žemę; rankos laikomos pakištos po apačia.

Paslėpti judesiai ir šliaužimas

1 uždavinys. „Nubėk, tamsta, nuo šio vienkiemio iki to kalniuko taip, kad priešų sekėjas iš to aukšto šakoto medžio (rodo ranka) tamstos nepastebėtų.“

2 uždavinys. „Praeik, tamsta, nuo šio kalniuko į tą griovį, kuris yra pusiau dešinėje nuo mūsų taip, kad iš priešais matomo vėjinio malūno nebūtum pastebėtas.“

Dėl 1 ir 2 uždavinių vykdymo

Vadovas ir auditorija eina drauge su vykdytoju. Jaun. kar. klaidos aptariamoms čia pat vietoje visų ir visi verčiami galvoti, kaip reikalinga tąsias klaidas ištaisyti. Panašioms uždaviniams atlikti reikia tam tikslui paskirti atitinkamą vietovę, kur jaun. kar. pradžioje rastų uždangą eidamas stačiom, vėliau pasilenkęs ir dar vėliau tik šliauždamas. Todėl jau iš anksto reikia išmokyti jaun. kar. šliaužimo technikos. Dažnai tenka pastebėti, jog kareiviai per taktiškus pratimus retas kuris tesugeba atlikti teisingą šliaužimo techniką. Šliauždamas kareivis turi atsiminti, kad reikalinga stengtis vengti bereikalingų judesių, nes šliaužiama paprastai tokioje vietoje, kur vieta visai atvira, perbėgimai negalimi ir priešas gali puikiai matyti.

Šliaužimo būdai yra šie:

1) Gulima ant pilvo. Šaulys patraukia pirmyn kojų pirštus ir alkūnes ir visas kūnas tuo būdu paduodamas pirmyn.

2) Gulima taip pat ant pilvo, kojos palieka ištiestos. Abi alkūnės paduodamos kiek galima pirmyn ir pritraukiamas kūnas.

3) Guli ant vieno šono, ant kurio patogiau šauliui gulėti, pritraukiama koja sulenkiant ją per kelį, ant rankų ir kelio paduodamas visas kūnas pirmyn, bet šis būdas mažiau tinkamas.

(Bus daugiau)

Kav. j. ltn. Ingaunis

I E Š K O K D R A U G Ū

(Žiūr. „Kario“ Nr. 33)

Į atviras karių lietuvių širdis tie žodžiai, godžiai renkasi. Dar daugiau stiprina jas. Tik vieno Liutkaus akys nedrįsta pasikelti į pamokslininką. Praktai lašais aprasojo kaktą. Gerklę suspaudė. Akys pritvinko ašarų.

Akelaitis patempė savo draugą už rankovės.

— Einam laukan.

Paklausė. Abu pradėjo atsargiai slinkti durų link.

Vos tik išėjo iš bažnyčios, Akelaitis suspaudė savo geležiniais pirštais draugo ranką:

— Pasakyk, kas tau yra?

Liutkus mėgina ištįsti šunkelį:

— Nieko. O kodėl tu mane klausai?

— Na, brolyti mano, tu esi kvailas, jei nesupranti, kad aš viską žinau?

— Ką gi tu gali apie mane žinoti? Daugiau nežinai, negu aš pats.

— Ot ir daugiau! Aš girdėjau, ką įgulos budėtojo padėjėjas sakė mūsų viršilai!

— O ką jis galėjo sakyti?

— Tur būt, galėjo, jei sakė.

— Nesuprantu.

— Kai suprasi, tai gali būt jau pervėlu.

Liutkaus veidas staiga pabalo.

— Klausyk, — senu draugiškumu pradėjo Akelaitis, paėmęs išbalusio veido savininką už rankos aukščiau alkūnės, — juk supranti, kad nieko blogo nenoriu tau padaryti. Noriu tau tik padėti. Kaip ten bešnekėtu, o aš žinau, kad tu nesi blogas vyras.

Liutkus visiškai nuleido galvą. Smakras atsiremė į krūtinę.

— Matai, Povilai, kad tu man pasakytum visą teisybę pats, visiškai nemeluodamas, tai žinočiau kaip tau padėti. Juk žmogaus tikrai nesi užmušęs. Yra čia taip sau kažin kas neaiškaus. Gal tavo Veronika tau ką nors padarė? Spėjo.



Į miestą

— Taip! Ta velnysta mane į žabangas įtraukė! Gudri gyvatė ji! Ne, aš jai nedovanosiu! Kaip Dievą myliu, Jurgi, nedovanosiu! Per ją aš įklimpau į tą šėtonišką darbą!...

— Ko tu taip garsiai rėkauji?! Sakyk tyliau. Ką gi ji tau padarė?

Ką padarė?! Padarė... Šnipą iš manęs padarė — supranti?! — Šnipą! Išdaviką!

— Nesuprantu. Ką gi tu jai galėjai pasakyti?

— Viską, ko tik ji klausė! Surašiau visų pulko viršininkų — karininkų ir puskarininkų — pavardes, trijų kuopų šautuvų numerius ir metus, iš raštinės pavogiau praeitų metų įsakymus!... Supranti?!

Akelaitis sukando dantis.

Po šventorių sukasi vėjas. Lengvai pašoka mūrinės sienos prisiglaudęs ant bažnyčios stogo ir galvotrūkčiais krinta žemyn ant Liutkaus pečių.

— Kas daryt?

— Iš tikrųjų, ką dabar daryt?

— Jurgi!!!

Akelaitis pasižiūrėjo į išsigandusį draugą.

— Tu juk niekam manęs neišduosi?!

Susimąstė.

— Ko tu tyli?! Juk neišduosi?! Jurgi?!!

Tyli.

Liutkus sugniaužė draugo petį ir sustojo. Akimis įsismėigė į jo surauktą kaktą.

— Tu gal manai pranešti skyrininkui?

— Taip!

Dvi poros akių sužaibavo. Tuoju turės prasidėti audra su perkūnais ir lietumi.

Liutkaus dešinioji ranka tvinkčioja ir, rodos, tuoj trenks į Akelaičio smilkinį, kad paguldytų vietoj.

— Tai tu norėtumei mane išduoti?! — klausia vyras. Krauju pasruvo jo akių baltymai.

— Tu nieko nebegalvoji, supranti! Kvailas esi! Juk jei tu tylėsi, tai vistiek praužęs. Yra tik viintelis kelias išsigelbėti: tuojau viską pranešti viršininkams. Geriausia, jei tu pats tai padarysi. Pamatysi, dar pagyrimą gausi. Tik turi skubėti, kad Veronika nieko nepaslėptų. Tu gali ją pagauti. Atkeršyt! Pats sveiką kailį išneši ir tėvynei patarnausi.

Keista šiluma užliejo Povilo krūtinę. Lyg pasmerktojo miriop staigus išsigelbėjimas.

— Jurgi?!

— Einam!

— Mudu?!

— Tu turi durtuvą ir aš turiu durtuvą. — Užsidegė Liutkus. — Einam!

— Ar ji viena gyvena?

— Viena.

— Gerai, einam. Bet tu turi atrodyti taip, lyg eitumei pas ją į svečius.

— Pasistengsiu.

Jie nužingsniavo... pas Veroniką. Liutkaus kraujas virte virė. Jis dėjo visas pastangas, kad atrodytų toks, kaip visada.

Širdis susirietė, lyg iš žarijų ištrauktąja viela pajudintas kirminas. Jie priėjo „tą“ namą... Veroni-

kos lange nebuvo. Vyras pasuko į vidų. Štai ir durys. Už jų... Veronika. Liutkus ją įsivaizduoja sėdinčią minkštoje kėdėje...

Pasibarškina.

— Prašau.

Liutkus atidarė duris. Ji iš tikrųjų besėdinti minkštoje kėdėje. Šypsosi.

— Labą dieną.

— Labą dieną.

Pasiveikina kaip seni pažįstami. „Ji labai graži“, — galvoja Liutkus. Ir jo įsimylėjusią širdį tikrai suspaudžia kažin koks pasiutimas. Jis jaučia, kad bus labai sunku pradėti krata...

— Jūs iš bažnyčios atėjote?

— Taigi, panele. — Atsako Akelaitis.

— Prašom sėstis.

— Dėkui.

— Prašau, prašau. Jauskitės kaip namie.

— Dėkui, dėkui. — Su pašaipia atsakinėja Jurgis.

Staiga ji pasijuto įkliuvusi. Tačiau buvo per daug gudri, kad save išduotų. Ji šypsosi, kaip ir jiems ką tik įėjus.

— Kas pas jus naujo?

— Nieko ypatingo.

Liutkus tylėjo dantis sukandęs.

Veronika palengvėle atsikėlė. Ji nejučiomis apsižvalgė.

Akelaitis priėjo visiškai arti jos.

— Tamsta areštuota. Mums įsakyta tamstą pristatyti į pulką!

Liutkus gaudė orą, lyg išmesta į krantą žuvis.

— Mane areštuot? Už ką gi?! — Ji įsmėgė savo akis į „mylimąjį“. — Juk tu mane, rodos, gerai pažįsti, Povilai? Argi tu leisi savo draugui su manim taip elgtis?!

— Gaila, kad Dievas į tokią gražų kūną idėjo tokią purviną sielą. Aš nebijau pasakyt, kad tu išdavikė!...

Tvirtos vyrų rankos suėmė ją ir... išvedė su visais dokumentais pas budėjantį karininką.

Netoli jų buvo girdėtis grįžtantis iš bažnyčios pulkas. Orkestras tratino smagų maršą. Liutkus ieškojo atsakymų į daugelį klausimų.

J. Noreika

BALTIJA

Supasi bangos lėtos ir tingios,
Puola ant kranto, smėlį, bučiuoja.
Jūros paviršius raivosi vingiais,
Jūros krūtinė sunkiai alsuoja.

Plaukia, — nuplaukia laivas pavargęs,
Bangos jį lydi, bangos jį supa,
Bangos bučiuoja šonus jo margus,
Kaip merguzėlė mylimas lūpas.

Baltija, brangus vardas be galo,
Čia mūsų jėgos augo ir brendo;
Jos melsvumoje, jos vandenyse
Žuvų ir brangų gintarą randam.

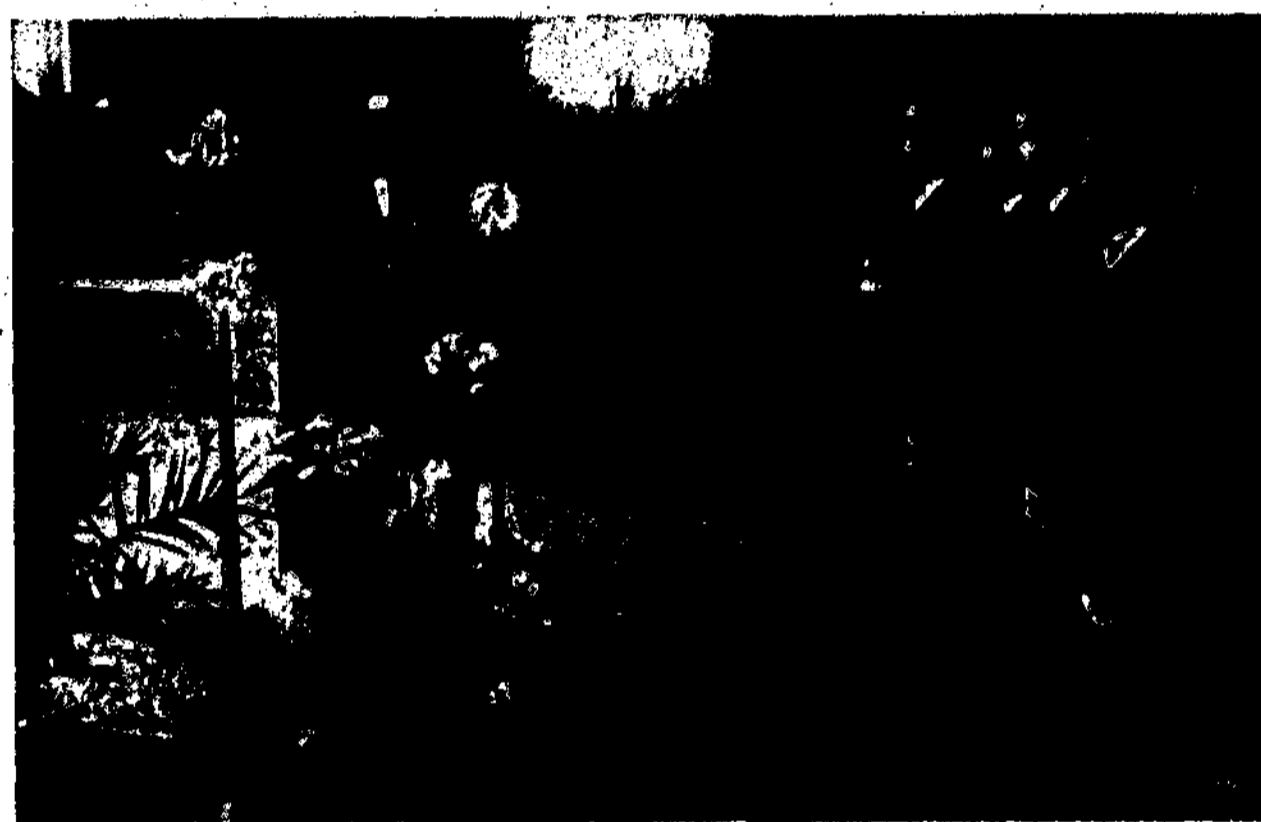
Gerbėme jūrą, šventėm jos dieną,
Minios gausingos jaja grožėjos;
Kariai, civiliai — visi kaip vienas
Jos neapleisti pasižadėjom.

Niekas nemanė, nieks netikėjo,
Jog kada bus taip, kaip kad įvyko,
Lietuvis narsus vėjais atėjo,
Ir jo valdžioje Baltija liko.

Nors ir dar šiandien vokietis žiūri,
Pilnomis pavydo savo akimis,
Bet gi lietuvis drąsos dar turi,
Turi ir tvirto pasiryžimo.

Šiandieną jūros plati mėlynė,
Gintarais bertas krantas kalvotas,
Lietuvio žvejo miela tėvynė,
Lietuvio žvejo jis atkovotas.

Mykolas Zablockis



Italų karo aviacijos attache mjr. Teucci (stovi priekyje), padėjęs gėlių puokštę prie Dariaus ir Girėno karstų, pagerbia mūsų didvyrius.

M. Smečchausko foto

ITALŲ KARO AVIACIJOS ATTACHE LIETUVOJE

Prieš kurį laiką į Lietuvą atvyko Italijos oro karo laivyno attaché Lietuva majoras Teucci. Jis rugpiučio 20 d. pagerbė mūsų transatlantinių lakūnų a. a. kpt. S. Dariaus ir Girėno palaikus: prie jų karstų padėjo gyvų gėlių puokštę. Mūsų didvyrius jis pagerbė fašistiškai — pakeldamas ranką. Pagerbimo iškilnėse dalyvavo av. mjr. Mačiūka ir būrys mūsų aviacijos karininkų, Lietuvos aero klubo civilinių lakūnų, tikrųjų klubo narių.

Italų av. mjr. Teucci yra dalyvavęs visuose Balbo žygiuose.

Lietuvoje mjr. Teucci, kartu su lakūnu ltn. J. Mikėnu, lėktuvu Anbo IV aplankė visas mūsų aviacijos dalis. Jas lankydamas jis pasigėrėjo Lietuva iš oro. Susidomėjo mūsų senovės pilimi: Kėdainių, Gelgaudiškio, Raudonės. Jos jam sudarė ypatingo įspūdžio.

Palangoje mjr. Teucci buvo priimtas audencijoje pas Valstybės Prezidentą Antaną Smetoną.

Italų nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Lietuva Amadori mjr. Teucci ir mūsų aviacijos karininkams iškėlė vaišes.

Išvykstant italų av. mjr. Teucci, jis buvo apdovanotas mūsų aviacijos ženklu — plieno sparnais.

Mjr. Teucci iš Lietuvos išskrido rugpiučio 20 d. Derulft.

Jo Leo

Skubiai rašykime žinias

(Keli žodžiai mūsų korespondentams)

Šiandien jau nebegalima nusiskųsti, kad „Kariui“ trūksta bendradarbių. Jų turime iš įvairių sričių. Taip pat nemaža turima ir korespondentų, kurių daugiausia laikraščiai ir pageidauja.

Čia daugiausia liesiu mūsų korespondentus ir su jais noriu truputį šnektelti.

„Karys“ turi įvairių korespondentų — nuolatinių ir atsitiktinių, paskutiniųjų daugiausia. Gaunama žinių iš įvairių sričių: kariuomenės gyvenimo, sporto, šaulių ir mokyklų. Pasitaiko žinių įvairios vertės, žiūrint korespondento gabumą ir pastabumą. Vienas korespondentas ir iš menkesnio įvykėlio moka įdomesnę žinią sulipdyti, o kitam ir iš svarbesnių įvykių išsina tik šablonas, nieko naujo nesugeba pagauti.

Permetus akimis mūsų kariuomenės gyvenimo skyrių, tenka daug trūkumų pastebėti, kurių pati redakcija, be savo talkininkų, nieku būdu negali pašalinti. O kur tuos talkininkus galima surasti? Gi pačiose kariuomenės dalyse, pačių karių tarpe.

Iš kai kurių kariuomenės dalių turime neblogų nuolatinių talkininkų, kurie nuolat ir uoliai savo dalį atstovauja laikrašty. Bet iš daugelį dalių retai teišlenda viena kita žinėlė. Rezultatai gaunami tokie: apie vieną kariuomenės dalį skaitai beveik kiekviename numery, o apie kitą — per metus vos porą bei keletą kartų. Tokių „užmirštų“ dalių kariai dažnai nusiskundžia, girdi, apie tokią ir tokią dalį deda ir deda, o apie mūsų tik retkarčiais. Kiekvienam, mat, malonu šis tas ir iš savo gyvenimo rasti, nes „savi marškiniai visad arčiau kūno“. Čia, gerbiamieji, nekaltinkite redakcijos, bet kaltininkų savo tarpe ieškote.

Todėl raginčiau tų dalių karius, iš kurių mažiausia terandame laikrašty žinių, uoliau ir aktingiau stoti į „Kario“ korespondentų eiles. Plunksną valdančių kiekvienoj daly apšiai atsiranda, tik reikia noro ir prisivertimo. Kokią nors žinią iš dalies parašyti ne taip jau sunkus darbas ir nereikalauja tiek laiko, kad jo negalima būtų surasti. Kiek pažįstu dabartinius nuolatinius „Kario“ korespondentus, kurie dažnai šį ta parašo, žmonės nėra iš tų, kurie turi labai daug atliekamo laiko. Be savo tiesioginių pareigų, kurios irgi daug laiko atima, dar šį tą veikia ir į šalį. Vis dėlto, turėdami norą ir palinkimų, suranda laiko ir laikrašty bendradarbiauti, parašyti ką nors ir t. t.

Norint į „Kari“ rašyti, nereikia nieko klausti bei prašytis. Paėmei, pradėjai rašyti ir rašyk, ką tik pastebi, ką pagauni, ką pamatai, tik vieną reikia žiūrėti, kad būtų žinia teisinga. Dėl išlaidų paštu siunčiant irgi spausis netenka, nes „Karys“ už įdėtas žinias moka honorarą, todėl korespondento biudžetas nenukentės.

Nerašymo priežasčių dažnai pasitaiko ir tokių. Pasitaiko daly koks nors įvykėlis, kurį būtų galima parašyti į laikraštį. Daugeliui jis krinta į akis ir kyla mintis parašyti, bet susilaiko: „et, — pagalvoja, — parašys kitas.“ Tasai „kitas“ vėl taip pat pagalvoja, trečias, ketvirtas ir t. t. vėl panašiai, ir taip lieka neparašyta. Šitokia „konkurencijos baimė“ yra nesąmoninga. Redakcija, gavusi kelias vienodas korespondencijas, visad pirmenybių duos nuolatiniams kores-

pondentui, t. y. to žinią įdės, kuris nuolat šį tą rašo, dažniau atsiunčia žinių.

Kitas svarbus dalykas taip pat krinta į akis — žinių suvėlinimas. Žiūrėk, įdedama žinia apie kurią nors įvykį, buvusį prieš 2, 3 ar 4 savaites. Kokia belieka jos vertė? Susenusi žinia visai nebeįdomi, nebeaktuali. Be to, daugiau tokių žinių patenka į redakcijos krepšį.

Gera žinia bus tik tuomet, kuomet ji nauja, nesusenusi. Todėl, po įvykio reikia tuojau pat rašyti, visus darbus metus į šalį, tą pačią dieną ir tuojau ją išsiųsti. Jeigu tarnybos pareigos neleis, tą pačią dieną parašyti ir išsiųsti, tai nors kitą dieną reikia būtinai stengtis parašyti ir išsiųsti. Geri korespondentai visad taip daro: tuoj po įvykio rašo ir skubi išsiųsti, kad redakcija kuo anksčiausiai gautų ir suskubtų tos pačios savaitės numery įdėti.

„Karys“ iš spaudos išsina ketvirtadieniais. Trečiadieniais iš pat ryto jis spaustuvėje tvarkomas į puslapius, taip vadinama „laužomas“, ir atiduodamas į mašinas spausdinti. Antradieniais gautos žinios lengvai patenka į tos pat savaitės numerį. Todėl, sekmadienių įvykiai, jeigu tą pat dieną bus parašyti ir įmesti į pašto dėžutę, gali suskubti į tos pat savaitės numerį.

Šio mano rašinio minčių bendra išvada bus tokia: tegu kiekvienoj daly atsiranda nuolatinis korespondentas, kuris nuolat ir dažnai rašinėtų žinias iš savo dalies gyvenimo. Redakcija, trumpu laiku gavusi iš tokio korespondento kelias tinkamas žinias, jau jį laikytų savo nuolatiniu korespondentu ir teiktų jam pirmenybių prieš kitus, t. y. atsitiktinius. Rašyti tą pat dieną po įvykio, nedelsiant, ir nelūkuriuojant, kol atvės, kol daugiau laiko turėsiu. Skubūs korespondentai redakcijų yra labai vertinami. S.

MIRĖ MACHNO

Š. m. liepos mėn. gale Paryžiuje mirė Nestoras Machno, buvęs pradžios mokyklos mokytojas, garsus partizanų vadas, labai pagarsėjęs per Rusijos pilietinį karą. Jis buvo suorganizavęs labai gausią partizanų rinktinę iš Ukrainos laukininkų. Machno susidėdavo tiek su bolševikais, tiek su vrangelininkais, o paskui imdavo kovoti ir su vienais ir su antrais. Jo svarbiausias tikslas buvo plėšimas. Jis save laikė „idėjiniu anarchistu“.

Pagaliau bolševikai, likvidavę vrangelininkus, labai energingai ėmėsi likviduoti Machno būrius. Pats Machno vos ištrūko ir spėjo pabėgti į Lenkiją. Kai kuri laiką gyveno Dančige, o paskui apsigyveno Paryžiuje ir dirbo kinostudijoje. Draugavo su prancūzų ir italų anarchistais.

Machno partizanų veikimas vra davęs įdomių ir charakteringų partizaniško karo pavyzdžių.

INVALIDAI — ŠOFERIAI

Pasitaiko, kad šoferiai dėl ligos, sužeidimo ar nelaimingo atsitikimo nustoja rankos arba kojos. Būna atsitikimų, kad nustoja iš karto abiejų kojų.

D. karo patvrimas rodo, kad karo metu bus visada reikalinga labai didelis šoferių skaičius ir šoferiai — invalidai galėtų tarnauti užpakalyje, nepavoingose vietose.

Prancūzų ir vokiečių automobiliu fabrikai išleido jau automobilius ir motociklus, kurie gali būti valdomi invalidu, neturinčių vienos arba dviejų kojų, vienos rankos ir t. t. Invalidai — šoferiai valdo tokią mašiną protezų ir specialiu prietaisų pagalba. Žmonės, kurie neturi kojų, gali važiuoti triračiais automobiliais. Čia visa mašina valdoma rankomis, kojos darbe nedalyvauja.



Jaunatvės galia

Kiekvienas jaunas pasitiki ateitimi, su šviesiomis akimis žiūri į ateities gyvenimą, nors ne kartą ta ateitis ir apvilta, tik vargą ar skausmą atnešdama. Bet jaunoms jėgoms valdant dvasią, jokios kliūtys, jokie vargai neturi bauginti, o priešingai — tik kelti pasiryžimą, nors tas kliūtis nugalėti. Tik vienas jų nugalėjimas jau teikia pasigėrėjimo, didelio pasitenkinimo.

Pirmoji jaunuolio pareiga, žengiant į savarankišką gyvenimą — atlikti karišką prievolę. Šios aukos reikalauja tėvynė, nes nežinoma nei valanda nei minutė, kada bus pareikalauta su ginklu rankoje ginti laisvę. Dėl to visados reikia būti pasiruošusiam.

Nepaslaptis, daug daugelis jaunuolių yra silpnavaliai, kuriems kuri nors kliūtis nugalėti yra labai sunku, jie tuoj nusimena. Tokiems kariuomenė yra geriausia mokykla išauklėti darbštumui, drąsai ir energijai. Čia apsileidėlis, patekęs tarp žvalių, narsių, energingų žaliukų, užsikrečia tuo pačiu, ir iš lengvo lepšiškumas išnyksta.

Jiems reikia nuolat priminti, kad „duona verkia tinginio valgoma“. Nė vienam kepti karveliai neatleikia į burną, bet kiekvienas duonos kąsnį turi sunkiai užsidirbti. Jei turi tikslą, kurį nori atsiekti — dirbk. Kito patarimo nėra ir negali būti. *Tik nuolatinio darbu, pasiryžimu viskas pasiekama pasaulyje.*

Bet vienais patarimais, įkalbinėjimais, raginimais silpnavalius nelabai paveiksime — daug daugiau veikia gyvas pavyzdys. Jei nuolat matys savo draugus dirbančius, tai ir jie užsikrės, pradės sekti ir po kiek laiko nė patys nepasijus, kad jau yra atgiję, visiškai pasikeitę.

Daugelis silpnavalių jaučia savo lepšiškumą, nori juo atsikratyti, bet neturi jėgų atsispirti savo blogiems palinkimams. Su jais pasikalbėję išgirstame, kad jie žuvę, niekam netikę, negali savęs suvaldyti, ir t. t. Jei jiems nurodai, kaip kiti dirba ir ko pasiekia taip dirbdami, tai jie tik numoja ranka, sakydami, kad supranta, bet... ir jų visas gyvenimas susideda iš nuolat besikartojančių „bet“...

Norint tokiems įskiepyti pasiryžimą, norą dirbti, reikia elgtis labai atsargiai. Su gražiais žodžiais ar prievarta nieko nepasieksime, bet tik paraginkime, kad kiekvieną dieną dirbtų po pusvalandį kurį nors darbą (skaityti, rašyti, staliaus darbą ir p.) ir po metų tegul patikrina pasiektus rezultatus. Pamatys, kad labai daug pasiekta. O kas būtų, jei tam darbui būtų paskyręs visą atliekamą laiką? Matydami tokius rezultatus, vargu ar atsiras apsileidėlių, kad pradėtą darbą ryžtųsi mesti.

Įkvėpkime apsileidėliams, kad *didžiausia kliūtis prie tobulėjimo yra nepasitikėjimas pačiu savimi, neįvertinimas savo jėgų.*

Genijumi nė vienas dar negimė: o juo gali kiekvienas tapti, tik reikia dirbti, dirbti, dirbti... Jei ką

pradėsi dirbti, paskirk visą savo energiją, visas jėgas ir tik tada pasieksi norimą tikslą.

Mūsų tautos vadai, aušrininkai, pirmieji savanoriai, mokslininkai jaunystėje buvo visai nežymūs, kilę iš tų pat vargo trobelių, kaip ir visi kariai. Mokyklose, kai kurie, taip pat, buvo niekam tikę, bet stoję į gyvenimą (kiti dar ir vėliau), pajutę tikslą kovoti dėl tėviškės gerovės, sutikę kliūtis, pasiryžo ir atsiekė. Kuo didesnės buvo kliūtys, kuo daugiau buvo trukdomi, tuo labiau augo jų atsparumas ir laimėjo. Daugelis, kurie nenuleido rankų, dabar aukštai stovi. Juo sunkesnės kliūtys, juo garbingesnis laimėjimas.

Daugelis mano, kad gabumai išplėtoti, tikslas pasiekti galima tik tai šviesuoliams, o ne juodadarbiams. Daugelis neapkenčia savo einamųjų pareigų ir sako, kad tik vargas ar reikalas verčia dirbti tą darbą.

Klystama. Net menkiausiu darbu galima daug pasiekti, tik reikia dirbti jį atidžiai, švariai, teisingai. Tėvynei reikalingas ir mokslininkas ir amatininkas, ir kaminų valytojas ir ūkininkas, ir visų jų darbas atsakingas, reikalingas.

Kiekvienas, kuris tik atmetinai atlieka savo pareigas, yra niekšas ir skaudžiai nusideda tėvynei. Kas yra nepatikimas menkuose darbuose, juo bus nepasitikimesnis dideliuose.

Gyvenime nėra menkniekių: nėra skirtumo tarp menkos ūkininko trobelės ir mokslininko kabineto; tarp amatininko plaktuko ir rašytojo plunksnos; tarp generolo ir eilinio kario. Skirtumas tik, kaip kiekvienas žiūri į savo einamas pareigas, ir kaip jas atlieka. o šitai — visi tėvynei reikalingi ir naudingi.

Nėra tokio doro darbo, kurio negalima dirbti, nėra tokio gražaus tikslo, kurio, norėdami ir tvirtai pasiryžę, nepasiektumėm. Tad jaunatvės jėga, pasiryžimas, energija, entuziazmas tegul bus paskirti tėvynės meilei, jos gerovei. Jaunas entuziazmas daug gali. Ko tik tvirtai norėsime — atsieksime. Atėjus laikui ir mūsų visų siekimas — Vilniaus svajonė — išsipildys. O ligi to laiko bendru darbu ruoškimės tam dideliame žygiui — kelkime tėviškės gerovę, o kartu ir savo pačių gerovę...

J. Lizdeika

SKAUTAS IŠGELBĖJO LĒKTUVA

Ukrainos Tarybų Respublikos pionierius (atitinka mūsų skautui) Jonelis Miata saugojo Jaukuose javus. Naktį jis išgirdo lėktuvo ūžesį ir pro miglas pamatė, kad lėktuvas ieško vietos nusileisti. Nakties tamsumoje ir miglotame ore tai buvo nelengva atlikti.

Pionierius Miata greit sukūrė laužą aikštelėje, kurią palaikė tinkamą lėktuvui nutūpti.

Lakūnas, buvęs jau pavojuje, laimingai nusileido. Lėktuvas liko sveikas.

Pionierius Miata gavo dovanų — laikrodį, patefoną ir paskirtas į pionierių stovyklą. O jo išgelbėtas lakūnas, pasiėmęs išmaningą vaikiną į lėktuvą, aprodė Miatai visą jo apskritį. Tai atsitiko netoli Odesos.

PIRMOJI JAUNESNIJŲ SKAUTŲ STOVYKLA

Veikliausios Ukmergės skautų dr. vės yra jaunesniųjų skautų ir skaučių: žiemą aktingai dalyvavo minėjimuose, lankė sergančius senelius, mokėsi kariškų dainų, žaidimų, rikiuotės, pavasarį darė iškylos, liepos mėn. 25 d. — rugpiūčio m. 8 d. Dukštyinės miške surengė pirmąją, Tautos Vado A. Smetonos garbei, jaun. skautų ir skaučių stovyklą.

Stovyklos garbingiausioj vietoj po šiaudiniu stogu stovi smūtkelis, prieš kurį dieną ir naktį smilksta akmenų aukuro ugnis. Aikštelėse pastatyti pačių stovyklautojų padirbti A. Smetonos ir plk. J. Šarausko moliniai biustai. Aplink palapines papuošta gražiais ornamentais, juostų raštais, skilčių siluetais. Jaudinančiai veikė jaunųjų samanomis išdėti šūkių: „Mes trokštame Vilniaus!“ „Gyvuok, Prezidente, ilgiausius metus!“ „Mūsų darbai — Lietuvai Tėvynei!“ Stovykla įrengta su visais patogumais: samanų foteliai, suoliukai, staliukai, prie palapinių vizitinės kortelės, šiaudinės palapinės, virtuvė, laužo aukuras, skaitykla, originali skelbimų lenta, susirinkimų salė ir t.t. Didingai atrodė lietuviškos varpinės ir saulės spindulių kombinuoti vartai, meniškai išpuoštas rombo formos stalas.

Idomiausia stovyklos dalis — vakariniai laužai, kurių kiekvienas turėjo vis kitą paskirtį, pav. pagerbti Darių ir Girėną, A. Smetoną, savanorius, mamytės ir t. t. Skautų vaidinimų pasižiūrėti susirinkdavo daug apylinkės žmonių.

Rugpiūčio 5 d. skautai, baigdami stovyklavimą, surengė savo šventę, į kurią atsilankė plk. Pošiūnas, mjr. Šurkus ir daug kitų karininkų. Šventė pradėta įžodžiu. Kalbas pasakė plk. Pošiūnas ir stovyklos virš. L. Ikamienė. Po to drausmingai pro svečius iškilmės maršu su skudučių muzika praėję jaunieji parodė kelis gimnastikos pratimus su dainomis, komiško sporto, žaidimų. Aukštieji svečiai ir stovyklautojai pasirašė į „Žaliojo miško pasakų“ stovyklos knygą.

Stovyklautojų buvo 41. Nakties sargybą pakaitymis ėjo patys stovyklautojai. VIII. 2. naktį buvo surengtas pavojus. Per 5 min. visi susitvarkė ir atliko naktinius žaidimus.

Stovykloj jaunesnieji skautai išmoko drausmės, sekimo, signalizacijos, autoriteto gerbimo, atsakingumo, dailės skonio, kūrybos ir susitvarkymo. Visas gyvenimas vyko pagal iš anksto nustatytą planą.

Ant. Umbrasas



ŠAULIŲ LAIKRAŠTUKAS TURI PASISEKIMA

Panevėžio šaulių rinktinės štabas jau kuris laikas leidžia hektografu spausdinamą laikraštuką „Mūsų šauklį“, kuris turi šaulių ir šiaip žmonių tarpe didelį pasisekimą.

Alg. Rūst.

PANEVĖŽIO ŠAULIAI STIPRĖJA

Vietos šaulių būriai paskiausiai visais atžvilgiais sustiprėjo. Aktingu savo atsiliepimu į visus tautos reikalus ir drausmingumu gyventojuose įgijo gilių simpatijų. Jūros Dieną daugelis ekskursavo į Klaipėdą, o likusieji dalyvavo vietos jūros dienos iškilmėse. Dabar rengiamasi lakūno Vaitkaus sutikimui, Gelež. Vilniaus Fondo Dienai ir kt. iškilmėms. Sporto srity taip pat nestovi vietoj. Progresuojama visais atžvilgiais. Rikiuotės pamokos vykdomos visuose būriuose dažnai ir labai atidžiai.

VIENINTELĮ ORKESTRĄ MIESTE TURI ŠAULIAI

Vilkavišky yra daug organizacijų, bet iš visų geriausiai veikia šauliai. Būrys turi savo Dudų orkestrą ir chorą. Orkestras, nors dar neseniai pradėjo veikti (buvo susilikvidavęs), bet jau gerai griežia ir yra vienintelis Dudų orkestras Vilkavišky. Ypatingai pasižymi Gurevičiaus vedamas šaulių choras, kuris yra ir viešai koncertavęs.

Saulės sudaro atskirą būrį ir labai gerai veikia. Jos yra išėjusios bendro karinio parengimo programą ir šiek tiek įgijo žinių iš dujų bei aviacijos srities.

Kitais metais manoma daugiau atkreipti dėmesio į fizinį auklėjimą ir sportą. Sportui plėstis yra geros sąlygos, nes šauliai turi savo žemės sklypą.

V. S.

PLOKŠČIŲ ŠAULIŲ BŪRIUI 15 METŲ

Rugpiūčio 5 d. Plokščių (Šakių ap.) šaulių būrys šventė s-gos ir savo gyvavimo 15 metų sukaktį. Garlaiviu iš Kauno atplaukė svečių.

Dudų orkestrui grojant, šauliai su vėliavomis nuvyko į pamaldas. Po pamaldų buvo paradas. L. e. centro valdybos pirko p. A. Marcinkevičius dekoravo „šaulių žvaigždė“ šaulių ūkininką J. Šileiką. Šauliai pro vadovybę praėjo iškilmių maršu.

Šaulių sporto aikštėje buvo šratais šaudymo rungtynės, granatų mėtymas ir t. t. Vakare būrio valdybos sekcija suvaidino porą komedijų.

Būrys įsisteigė 1919 metais. Šauliai dalyvavo nepriklausomybės kovose ir Klaipėdos atvadavime. Keletas šaulių kautynėse buvo nukauta. Būrys rengiasi pradėti savo namų statybą.

St. Povis

ŠAUDYMO „KARALIAI“

Rugpiūčio mėn. 12 d. Žiežmariuose buvo V Trakų rinktinės šaulių prizinis iš šautuvų šaudymas. Geriausiai sušaudė ir prizus gavo: Kaišiadorių būrio šauliai — Pov. Meškele I prizą ir Petr. Laurušonis II prizą; III prizą gavo šilosėdų būrio šaulys Mačiulis Antanas. Visi prizai laikrodžiai už gerą šaudymą.

PAVYZDINGA VITRINA

Iki šiol Kaišiadoryse su visokiais skelbimais buvo tikras vargas: jie buvo lipinami kur tik kam patinka; daugiausia būdavo nulipinti gražūs su „Geležinio Vilko“ ir Vilniaus pilimi miestą puošią vartai. Stačiai net biuru, o, be to, tokių skelbimų kalba dažniausiai būdavo tikras žargonas.

Kaišiadorių šauliai tuo susirūpino ir šiomis dienomis pasigamino gražią, su šaulių inicialais ir užrašu „Kaišiadorių Būrys“, vitriną (lentą). Vitrina pritaikyta miesto centre (prie amatų mokyklos) netoli stoties. Ji labai gražiai atrodo ir traukia kiekvieno dėmesį. Šauliai čia lipina savo skelbimus. Daugelis tuo labai patenkinti. Tai pavyzdys ir kitų provincijos miestelių būriams.

Būrio valdybos nutarimu Kaišiadorių būrio nuolatinis vėliauninku paskirtas būrio šaulys — šaulių žvaigždės kavaliarius Juozas Lekavičius ir nuolatin. asistentais — būrio vado pavaduotojai: ats. v-la B. Urmilevičius ir ats. v. p. J. Marma.

J. Marma

GRAŽI ŠAULIŲ ŠVENTĖ

Germaniško (Biržų apskr.) šaulių būrys šiomis dienomis šventė savo veikimo keturių metų sukaktį. Šventėje dalyvavo iš Biržų atvykęs rinktinės vadas kpt. Petkevičius, rinkt. vald. narys Vaišnora, L. T. S. apskr. sekretorius Audzjonis, mokesčių inspektorius Girdauskas ir daug kitų. Iškilmės prasidėjo prie žuvusiems kariams pastatyto kryžiaus, vėliavos pašventinimu, kurį atliko Suostų klebonas kun. Laniauskas, pasakydamas progai pritaikytą gražią kalbą. Po to buvo pėsčių ir raitų šaulių paradas, kurį priėmė rinktinės vadas ir kiti svečiai. Užbaigai buvo surengti bendri užkandžiai ir šaulių gegužinė.

Alg. Rūstulis

BOKSO RUNGTYNĖS RYGA—KLAIPĖDA (8:4)

Jūros dienos proga, rugpiūčio 12 d., šaulių namų sode buvo tarp miestinės pirmosios bokso rungtynės Ryga — Klaipėda. Rungtynės baigėsi 8:4 Rygos naudai. Ryga išstatė vietoje aštuonių, tik tai šia ketveriukę: Matisoną, Drengerį, Posnakovą ir Luettcheną. Klaipėdos rinktinė buvo sudaryta iš lietuvių sporto klubo KDS (Klaipėdos darbininkų susivienijimas) ir vokiečių V. F. Sch. (Verein für Schhwertatletik) boksininkų: Vasinausko (KDS), Konrado (KDS), Demenšaus (V. F. Sch.), Railos (KDS), Rehro ir Bertulaičio (abu iš V. F. Sch.).

Pirmoje poroje rungėsi Matisonas su Vasinausku pusvidutiniam svoryje. Latvis, būdamas techniškai geresniu, taškais laimėjo. Antroji pora buvo pussunkio svorio boksininkai Konradas su Luettchenu. Čia latvis lengvai laimėjo net techniškai k. o. pirmame raunde.

Trečioje poroje susitiko latvių vidutinio svorio meisteris Posnakovas su mūsų to pat svorio meisteriu Raila. Laimėjo ir vėl latvis taškais.

Ketvirtoje poroje pusvidutiniam svoryje Behras su Matisonu. Paskutinis antrą kartą bokso ir išplėtė gražią kovą. Užtarnautai taškais laimėjo klaipėdiškis ir tuo suteikė pirmą laimėjimą Klaipėdai. Paskutinėje poroje pussunkiam svoryje vėl klaipėdiškis įkovojo du taškus iš Luettcheno. Ši kartą tas laimingasis buvo Bertulaičio. Jonas Misiūnas

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

NAUJAS „KARIO“ REDAKCIJOS KOLEGIJOS NARYS

Pionierių bataliono mjr. Maculevičius paskirtas „Kario“ redakcijos kolegijos nariu atstovauti karo technikos sritį.

JŪROS DIENA GAIŽIŪNŲ POLIGONE

Gaižiūnų poligonas — mūsų ginkluotų jaunuolių vasarinė pastogė. Negalėdami palikti ją, jie jūrą pagerbė eidami kasdien savo pareigas. Pagerbė ne paviršutiniškai, bet atiduodami jai savo sielas. Jūros dienos išvakarėse, rugpiūčio 11 d., grįžę iš naktinių pratimų nemiega, o susirenka pulkais ir klausosi paskaitų apie jūrą. Kiti rengia jai kilnią dovaną — gražų vainiką. Ir tą vainiką siunčia jūrai Neries vąga, ant kurio kranto išrikiuotos jų palapinės. Šio vainiko sumanytojas ats. j. ltn. Pilkauskas, dabar atliekas stažą 9 p. pulke, o to sumanymo vykdytojas kpt. Mašiotas. Vainikas didelis gėlių pintinės išvaizdos, padarytas pačių karių iš poligone surinktos medžiagos.

Dabar eina dvylikti metai, kaip Lietuva atsikovojo jūrą, todėl vytenininkai, norėdami pabrėžti šį metų skaičių, siųdami jai vainiką, padarė jam pagrindą iš dvylikos lentelių, sukaldami jas žiedo pavidalu su dvylika kampų ir dugnu. Viršutinė žiedo dalis apipinta ažuolu, šermukšnių ir eglėlių šakų vainikais dviem eilėmis, kurių tarpas išklotas žaliomis samanomis, o ant samanų iš šermukšnių uogų užrašas: „9 p. L. K. Vytenio pulkas — Poligonas, 1934. VIII. 11“. Šis žiedas padarytas taip, kad vainikas nekludomai galėtų nuplaukti Neriu ir Nemunu į pačią jūrą. Darbas atliktas didžiausiu atsidėjimu. Žiedas nesuduš, nors vainikas, plaukdamas upėmis, atsimuštų ir į akmenis, ir nemusęs, nes neįeis nė vienas lašas vandens. Patį vainiką sudaro didelis lankas, kaip gėlių pintinės rankena, apipintas dviem eilėmis (viena aukščiau, kita žemiau) žaliais pataisūnais, tarp kurių įmontuotas iš beržo lazdelių šermukšnių uogomis papuoštas parašas: „Tau, Lietuvos jūra“. Viršuje lanko tautos, o iš šalių dvi Klaipėdos vėliavėlės. Lanko apačioje pakabinta lentelė su užrašais. Vienoje pusėje: „Skubu į jūrą — man padėk, jei užkliūsiu pastūmėk“. Antroje: „Doras pilietis



Gaižiūnų poligono II stovyklos kariai pina Lietuvos jūrai vainiką. Jį iškilmingai paleido į Nerį VIII. 11. 21 val.

J. M. foto

Mirė

1. Š. m. rugpiūčio mėn. 4 d. dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje vidurių šiltine mirė 7 pėst. 2. k. Butegeidžio pulko jaun. kareivis *Šmuelis Akselrodas*, kilęs iš Kretingos apskr., Skuodo m. Vėlionis palaidotas Kauno žydų kapinėse.

2. Š. m. rugpiūčio mėn. 8 d. ten pat vidurių šiltine mirė 7 pėst. 2. k. Butegeidžio pulko jaun. puskarininkis *Kostas Rudelis*, kilęs iš Kretingos apskr., Kretingos val., Stropelių km. Vėlionis palaidotas Kauno katalikų parapijų kapinėse.

pats neskriaus ir kitiems mane skriausti draus“. Taip atrodė šis kilnių, jūrą mylinčių žmonių dovanotas jai vainikas.

Pačiose jūros dienos išvakarėse vainikas iškilmingai išlydėtas į tolimą kelionę — į plačiąją jūrą. Pirmiausia jis buvo atneštas į II stovyklos centrą prie dviejų smilktančių aukurų.



Šarvuotinėms klausosi lauke per radio transliuojamų Jūros Dienos iškilmių

J. Balčiūno foto

Čia 12 žmonių užsidegė degelus ir šventės nuotaikoje vainiką nešė prie Neries, kur jo laukė išrikiuota visa stovykla. Jūra myli visi — pradedant eiliniu kareiviu ir baigiant aukščiausiu viršininku, todėl ir vainiką nešė du karininkai, du puskarininkiai ir du eiliniai, o iš šalių lydėjo dvylika karių su degalais. Atnešus vainiką prie Neries, atliktas pulko patikrinimas, sugiedota aušrinė ir malda. Vienas kareivių padeklamavo pulko karininko parašytą eilėraštį „Lietuvos jūra“. Stovyklos viršininkas gen. št. mjr. Dušksnys pasakė kalbą. Pabaigus stovyklos viršininkui kalbą, uždegti 12 prie vainiko pritaisytų žibintų ir vainikas tų pačių žmonių, kurie jį atnešė, nuleistas į vandenį. Orkestras grojo Tautos himną. Kada vainikas su 12 liepsnelių atsitolino nuo kranto ir Neries srovės pagautas plūduriavo jūros pusėn, supleskėjo revolverių saljutai, dangų nušvietė raketos, kariai šaukė valio, o orkestras grojo pulko maršą. Ties Padaigų kaimu civiliai gyventojai vainiką sutiko ir palydėjo sukūrę didelį laužą ir garsiai šaukdami valio. Kitos kariuomenės stovyklos jį sutiko su gėlėmis, kurias drauge pasiuntė jūrai, raketomis ir skambiomis dainelėmis apie jūrą ir upes: Į stovykloje ant Neries kranto susirinko taip pat daugybė karių. Vainikas, žibčiodamas dvylika šviesų, bematant išnyko visiems iš akių vis trumpindamas sau kelionę ligi jūros.

Rytojaus dieną buvo visų ginklų rūšių paradas, kurį priėmė poligono viršininkas.

P. Valtkuskas

GĖRISI BUTEGEIDININKAIS

Ilgą laiką Tauragės miesto ir apylinkių gyventojai, iš kurių tarpo daugelis senesniųjų yra tarnavę prieškarinės Rusijos armijoje, kur patyrė daug skurdo, persekiojimų ir neapykantos, manė, kad vargas, skurdas, didelės ir bereikalingos bausmės, kaip buvusioj Rusijos armijoje, taip pat ir pas mus slegia kiekvieną kari, pakliuvusį į pulką, į kariuomenę. Tačiau, kai pulkas atvyko į Tauragę, gyventojai, galėdami pasekti karių užsiėmimus ir gerą viršininkų elgesį su valdiniais, savo nuomones pakeitė. Stiprūs, užsigrūdinę, švariai apsirengę butegeidininkai tauragiškiuose sukelia pasigėrėjimą ir džiaugsmą. Ypač šventadieniais, kai pulkas žygiuoja iš pamaldų, didelės žiūrovų minios seka pulko rikiavimąsi ir klausydami skardžių dainų pulką toli palydi.

J. J.

KARIŲ GYVENIMAS PALANGOJE

Šią vasarą Palangoje dažnai matoma praeinant aviatorių, gusarų, karo policijos kareivių ir kt. Tie kariai čia susirinkę yra ne prabangos gyvenimui ar vasaroti, kaip kad matome čia ketvertą tūkstančių suvažiavusių civilių, bet atlikti savo tarnybines pareigas.

Aviacijos kareiviai Palangoje pastebimi tik atliekamu laiku, dažniausiai popietinėmis darbo valandomis, kada ties Palanga erdvė nutyla dūzge plieno paukščiai.

Gusarai čia daugiausia susilaukia iš palangiškių ir svečių dėmesio, nes po pietų jų dūdų orkestras linksmina vasarotojus. Prieš savaitę gusarai buvo surengę vaikams ir suaugusiems pramogėlę, o rugpiūčio 9 d. kapelmeisteris Lechavičius parke buvo surengęs savo koncertą, į kurį buvo susirinkę per 3000 visuomenės.

Karo policija Palangoje prikomandiruota sargyboms prie prezidentūros ir t. t. Tyliais vakarais jų jautrios dainos aidį ne tik per miestą, bet ir ošiančios Baltijos močiutės bangomis.

J. Girenis

DAR VIENA LIKTINIŲ RAMOVĖ

Iki šiol atsk. artilerijos grupės liktiniai neturėjo tinkamos ramovės, kur galėtų tinkamai ir kultūringai praleisti laiką. O dar seniau neturėjo nė savo valgyklos. Kiekvienas maitindavosi, kur išmanydamas. Žinoma, nuo to kartais nukentėdavo ir karo tarnyba, o antra, abejotinos kokybės ir valgius gaudavo. Vadovybė šita gerai suprato ir pasistengė įrengti liktiniam bent savo dalies rajone valgyklą. O dabartiniu metu visiškai susitvarkė gyvenimas. Liktiniai turi savo ramovę. Ramovei skirtas visas namas. Jame yra virtuvė, sandėlis, valgykla ir didelė salė įvairiems susirinkimams, paskaitom ar pasilinksminimams. VIII. 14 d. buvo naujos liktinių ramovės atidarymas, kuriame teikėsi dalyvauti pats dalies vadas, ūkio viršininkas, baterijų vadai ir kiti karininkai. Dalies vadas ir ūkio viršininkas pasakė atitinkamas kalbas. Po atidarymo, dalyvaujant karininkams, buvo naujoji ramovės salėje bendras, draugiškas pasilinksminimas su šokiais.

J. M.

ŠAUDĖM NEKLIUDYDAMI DIEVO LANGU

Rugpiūčio mėn. 10 d. ryšių mokomoji kuopa ir rugpiūčio 11 d. 2 telegrafo telefono kuopa Jėsės šaudykloje atliko mokomąjį šaudymą C grupės.

Atstumas — 100 metrų. įremtis gulom nuo atramos, taikinis galvos žieduotas, šovinių skaičius 3. Salygos: nė vieno kliudymo toliau kaip 6 žiedas arba 3 kliudymai — 21 taškas.

Idomu pažymėti, kad jauni kareiviai šaudė energingai ir beveik visi įvykdė salygą. O kas išmūšė daugiau kaip 30 akių (tokių šaulių nemažai susidarė), tas sekmadienį turėjo pirmenybę gauti leidžiamąjį į miestą.

San. pusk. J. Davallis

GEDIMINININKAI GRIZO Į KAREIVINES

Rugpiūčio 14 d. 1 p. D. L. K. Gedimino pulko kariai grizo iš stovyklos į kareivines. Tuo metu, kai kariai buvo stovykloje, ūkio kuopa gražiai atremontavo I ir II bataliono kareivines.

Meldutis

SUSIŽAVI SKUDUČIŲ MUZIKA

Karo policijos mokykla beveik kiekvieną dieną, baigdama savo dienos darbus, atlieka vakarinius pasivaikščiėjimus, per kuriuos parodoma nenuilstama, kariškoji dvasia. Žiūrėk, saulei nusileidus, tylų vakarą, kartais išeina iš savo rajono į gatves, o jų žingsniams ritmingai pritaria maloni ir žavinti skudučių muzika. Senovėje skudučių muzika plačiai buvo mėgiama ir dabar toji muzika pasilieka neatgyvenusi savo amžiaus, nes yra grynai tautiška. Todėl ne be reikalo mūsų kariuomenės dalys pradeda įvesti skudučių orkestrus, kurie turi geriausią pasisekimą visuomenėje. Žiūrėk, per karių pasivaikščiėjimus, išgirdęs pilietis muziką, stabteli ir ją žavai. Tai galim pastebėti per karo policijos mokyklos pasivaikščiėjimus, kada sustojusios minios kalbasi tarp savęs ir giria gražią muziką.

Todėl, mūsų kariuomenės dalys tuo turi susirūpinti, kad kiekviena turėtų skudučių orkestrus. Tuo prisidėsime prie tautiškosios muzikos įgyvendinimo.

A. St-čius

JŪROS DIENA TAURAGĖS ĮGULOJ

Kadangi rugpiūčio 12 d. didelė tauragiškių dalis buvo išvykusi į Klaipėdą, tai jūros dienos šventė, norint ją iškilmingiau atšvęst, buvo nukelta į rugpiūčio 19 d.

Visa Tauragė jau iš ankstyvaus ryto buvo pasipuošusi tautinėmis vėliavomis. Didelėje pulko aikštėje buvo atlaikytos dvejios: katalikų ir evangelikų pamaldos ir pasakyti turiningi pamokslai. Per pamaldas prie kiekvieno altoriaus grojo net du orkestrai ir giedojo liktinių puskarininkių choras.

Pamaldose dalyvavo 7 pėst. pulkas, šaulių būrys, ugniagesiai, tautininkai, pavasarininkai, moterų kultūros draugija ir šiaip didelė minia neorganizuotos publikos, viso per 3.000. Visos organizacijos buvo su vėliavomis.

Po pamaldų pulkas ir organizacijos išsirikiavo pulko aikštėje. Atvykęs įgulos viršininkas plk. Genys pasisveikino su kariais ir organizacijomis. Po to pasakė kalbą.

Kariškam orkestrui griežiant, pulkas ir organizacijos praėjo ir išsiskirstė.

Ig.

PIONIERIŲ SVEIKINIMAS JŪRAI

Jūros dienos proga pionierių b-no mokomosios kuopos kareiviai rugpiūčio 11 d. anksti rytą ant Nemuno paleido gražiai padarytą iš medžio kaladėlę su vėliavėle viršuje ir užrašu: „Sveikiname Lietuvos Jūrą! Mūsų minos naikins kiekvieną, kuris kėsinsis į Tave, Pionieriai“. Kitoje pusėje buvo užrašas: „Netrukdykite mūsų sveikinimui keliauti. Kaunas — Šančiai. P. B. M. K.“ (Pionierių b-no mokojoji kuopa). Paleidus į Nemuną sveikinimą, kuopos viršila Malakauskas pasakė kalbą, ir sveikinimui nykstant iš akių, Lietuvos jūrai griausmingai sušukta tris kartus valio.

J. L.

SU KARIŠKA DAINA Į MIESTĄ

Paskutinioji 9 p. pulko mokomosios kuopos laida, ne taip dar seniai surinkta iš jaunų kareivių, rodo visose karo mokslo srityse didžiulę pažangą. Jiems gražiai sekasi ne tik užsiėmimuose, pamokose, darbe, bet ir kariškoje dainoje. Vakariniai pasivaikščiėjimai su sutartina daina tiesiog žavi klausytojų širdis. Daugis vytenininkų, nepatekusių į mokomąją, net pavydi jauniems mokomiečiams, kai jie taip sutartinai koja drebina žemę ir ugninga kariška daina virpina padanges.

Rugpiūčio 12 d. vakare mokomiečiai pirmą kartą išėjo pasivaikščioti su kariška daina į miestą. Ir tas jų žygis buvo marijampoliečiams malonus siurprizas. Daugis jų, atsidarę langus, gaudė gražios kariškos dainos akordus; kiti gi išbėgo net į gatvę ir su pasigėrėjimu ilgai lydėjo tvirtus mokomiečių žingsnius, iš arti stebėjosi sutartina ir galinga kariškos dainos melodija. Tokie (tikrai sektini ir lauktini) pasivaikščiėjimai į miestą žada būti kas sekmadienį.

Be to, pulko orkestrui esant poligone, tie patys mokomiečiai gražiai sugieda ir per kariškas pamaldas. Švelnios giesmės dar religingiau nuteikia pamaldų klausytojus.

PĖSTININKŲ DAINOS PATINKA VILKAVIŠKIEČIAMS

Vos tik apsigyveno pėstininkai Vilkavišky, tuoj vilkaviškėčius užimponavo savo gražiomis kariškomis dainomis. Dabar kas vakaras apie kareivinių rajoną matyt vaikščiojant daug žmonių, kurie atlieka ir pasivaikščiėjimą ir pasiklauso vytenininkų dainų. O sekmadieniais, einant kariams į bažnyčią, daugumas juos palydi net iki bažnyčios.

V. S.

KARIAI JŪROS DIENOJ

Kauno ir kitų įgulų kariai, kurie tą dieną buvo laisvesni nuo tarnybų, surengė gausingas ekskursijas į Jūros dieną Klaipėdoj. Tokias ekskursijas buvo surengę karininkai ir puskarininkai. Puskarininkių ekskursijas Klaipėdoj priėmė ir nakvynes parūpino 6 pėst. pulkas.

Ekskursijos ne tik dalyvavo Jūros dienos iškilmėse, bet ir stengėsi susipažinti su jūra, Klaipėda, lankydamos įžymesnes vietas. Daugelis turėjo progos ir jūroj paplaukioti laivais.

Negali ekskursijose dalyvauti kariai, Jūros dieną iškilmingai minėjo savo įgulose, dalyse. Rugp. 11 d. po pietų kariuomenės dalyse buvo laikomos kareiviams paskaitos apie jūrą, jos reikšmę ir svarbą kraštui ir t. t. Rytojaus dieną (VIII. 12) kariai rikiuotėje dalyvavo iškilmingose pamaldose, paraduose ir t. t.

6 P. P. K. MARGIO PULKAS JŪROJE

Rugpiūčio 15 d., švietimo vadovo karo kapeliono kun. Jurkaus iniciatyva buvo surengta ekskursija į miestą ir pasivažinėjimas jūroje. Ekskursijoje dalyvavo visa įgula. Tai

buvo „atsigavimas už Jūros dieną“, nes „Jūros dienoje“ dėl daugumo žmonių negavome jūroje pasivažinėti.

J. ltn. Ruzgio vedami sulipome į laivą „Šarūnas“ ir išplaukėme į atvirą jūrą. Kadangi oras buvo giedras ir tykus, toki pat buvo ir jūra. Tik mažutės bangelės raukšlėjo jo mėlyną veidą. Paskui grįžome į kareivines kupini gražių įspūdžių ir saulėtos nuotaikos.

Pažymėtina, kad vietos įgulos kariai turi didelį prisirišimą prie jūros. Miesto dulkės nevilioja jų. Sekmadieniais retai pamatysi karį gatvėje, visi pajūryje tai maudosi, tai smiltyse prieš saulę šildosi ir gėrasi savo Baltija.

J. k. Myk. Zablockis

IŠ 8 P. K. K. VAIDOTO PULKO GYVENIMO

— *Sporto spraga.* Prieš kelis metus 8 p. pulke buvo gan gerų sportininkų lengvaatletų, kurie pasirodydavo viešai ir pasiekdavo net labai gerų rezultatų. Tačiau šiemet jų kaip ir nematyti. Kažin kodėl sportu pradėta taip mažai domėtis.

Vieni tą spragą teisinga tuo, kad yra vedę ir jiems nesą laiko, nepatogu, kiti — per daug turį įvairių užsiėmimų. Buvo norėta įsteigti liktinių puskarininkių ir viršelių krepšiasvaizdžio komanda. Norinčių neatsirado. Mat, daugelis pasiteisina, kad mokosi, rengiasi brandos egzaminams ir pataisoms — sportui nėra laiko.

Jei jau negalima sudaryti iš liktinių, kodėl neatkreipiama dėmesys į būtinos tarnybos jaunus kareivius ir eilinius. Jų tarpe tikrai yra gerų sportininkų, futbolistų, bėgikų, į aukštų šokių ir kitokių lengvaatletų, reikia tik į darbą įkinkyti. Dar nevelu.

— *Pavardės rekordmeisteriai.* Iš pulko kareivių ilgiausią pavardę — 16-kos raidžių turi 5 kuopos j. kar. Aleksandravičius, trumpiausią — iš 3-jų raidžių 1 kuopos eilinis Bro.

Ptr. B. Akinius

MŪSŲ PULKAS VAŽIUOJA Į AMERIKĄ

Kaip keista girdėti tai, bet vis dėlto tiesa: važiuosim, jei ne mes patys, tai bent mūsų atvaizdai ir balsai. 2 pėst. D. L. K. Algirdo pulke lietuvis-amerikietis P. Januškevičius suko garsinį filmą. Buvo demonstruotas pulko vakarinis patikrinimas aikštėje, dalyvaujant pulko vadui. Užfiksuotas pulko vado sutikimas, pats tikrinimas, pulko budėtojo raportas, malda, Tautos himnas ir išsiskirstymas į kuopas, maršui lydinti. Be to, dar buvo filmuota: užsiėmimai, gimnastika, kariškos dainos ir t. t. Džiaugiamės, kad galėsime savo broliams-lietuviams Amerikoje parodyti, kaip gyvena ir dirba laisvosios Lietuvos kareivis.

Pulko šaudykloje kasdien nuo anksti ryto pyška šūviai. Nuosavu prakaitu įrengta šaudykla labai patogi ir daug padės geresniam pulko mokymui šaudymo meno. Turėdami galvoje, kad netrukus prasidės priziniai šaudymai, stengiamės pataikyti tik į dvyliką!

Aikštėje kasdien matyti kuopos žygiuojančios iškilmės maršu. Tai pasirengimas rugsėjo 9 d. kariuomenės paradiui.

Mokomoji kuopa gražiausiai dainuoja visam pulke (bijau pasakyti, kad visoj Kauno įguloj). Nors dar neseniai surinkta, bet išgirdęs dainuojant, turi pasigerėti: tai ištiesis vaikščiojantis choras. Jau antrą mokomos kuopos laidą moko dainuoti plačiai Lietuvoj žinomas dirigentas, užsieny mokslus baigęs, grandinis K. Kaveckas. Dabar jis tarnauja mūsų pulko mokomoj kuopoj.

VI.

BROLIAI DŽIAUGIASI - JAUNESNI PAVYDI

Poligono pratimų metu daugelis karių parašo ir savo namiškiams laišku. Giedraičių valsciaus tėveliai ir broliukai, kurių sūnūs kariuomenės pratimuose, itin džiaugiasi, nes jie gauna iš poligono laiškus, beveik kas savaitę. Visi džiaugiasi, kad kariuomenės tarnyba, taip ir poligono gyvenimas, nėra sunkus, maisto davinys geras, o jeigu ir tenka paprakaiuoti, tai už tai įgytos žinios šimteriopai didesnės.

Kai broliai džiaugias kario munduru bei tarnyba, jaunesnieji pavydi ir jau iš anksto rengiasi karo tarnybai. Tuo tikslu stoja į šaulius pramokti nors pagrindinių tankinės rikiuotės bei šautuvo veiksmų, dirbasi turnikus mankštai išmokti.

P. Uodis

ATSISVEIKINO SU VYTAUTININKAIS

Ligšiolinis ir ilgametis Vytauto Didžiojo kuopos vadas ir Jonavos įgulos viršininkas majoras Kazlauskas perkeltas į karo kalėjimą ir drausmės dalį, paskirtas tos dalies viršininku.

Rugpiūčio 14 d. kuopos karininkai, bendrai su Jonavos visuomene, vietos ugniagesių salėje surengė puikias išleistuves senajam įgulos viršininkui pagerbti ir palinkėti geros kloties naujojoje tarnyboje. Išleistuvėse gausiai dalyvavo, be kuopos karininkų, naujas kuopos vadas kpt. Šiurna, Jonavos visuomenės žymesnieji veikėjai, kai kurių organizacijų atstovai ir šiaip apylinkės žymesni svečiai. Pasakyta daug gražių atsisveikinimo kalbų, keliant ovacijas senajam įgulos viršininkui ir pabrėžiant jo nuopelnus įvairiose srityse ir dėl gražaus karių sugyvenimo su Jonavos visuomene. Be to, rugpiūčio 15 d., kuopą perdavus naujam kuopos vadui 5 pėst. pulko kpt. Šiurnai, kuopos liktiniai surengė atskiras išleistuves, į kurias teikėsi atsilankyti abu kuopos vadai: buvusis ir naujasis, ir kuriose taip pat pasakyta nuoširdžių atsisveikinimo kalbų.

Mjr. Kazlauskas kuopos vadu išbuvo nuo 1927 m. gruodžio mėn. 2 d., kada buvo suformuota kuopa. Per visą šį laiką jam nemažai teko padėti triūso, tvarkant naujai gimusį kariuomenės dalinį, nors ir taikos metu suformuotą. Mat, iš pradžių kuopa, tik ką persikėlusį į Jonavą, ne tik neturėjo kareivinių bei kitų kuopai reikalingų trobesių, bet taip pat trūko ir kitų dalykų, kuriuos vėliau reikėjo išsireikalauti ar pačiai kuopai apsirūpinti. Tačiau mjr. Kazlauskas nenuilstamos energijos dėka, palengva buvo viskas taip rūpestingai susitvarkyta, kad šiuo laiku kuopa gali kai kuo net pasididžiuoti.

Bet mjr. Kazlauskas, be savo tiesioginių pareigų, taip pat aktingai dalyvavo ir visuomeniniame veikime, rėmė įvairias organizacijas, duodamas joms pasinaudoti kuopos sporto aikštėmis ir t.t., ir paskatindavo jų veikimą savo atsilankymais į jų rengiamas iškilmes ir tuo parodydamas palankumą tam darbui. Ypač paremdavo ugniagesių veikimą. Nuo pat pirmųjų dienų susidarė draugiški santykiai tarp kuopos ir miesto ugniagesių komandų. Todėl buvusis įgulos viršininkas mjr. Kazlauskas Jonavos visuomenėje, kaip ir kuopos kariuose, įsigijo daug simpatijos ir pagarbos.

V. p. St. Vilniskas

7 PĖST. PULKAS — TAURAGĖS „ŠAULYS“ 4:2

Rugpiūčio 15 d. Tauragės jaunlietuvių sporto aikštėje buvo draugiškos 7 pėst. pulko rungtynės su Tauragės „Šauliu“. Kai kuriems 7 p. p. komandos žaidėjams susirgus, buvo papildyta gerais Tauragės MSK žaidikais. Todėl visą laiką vyravo būtegeidininkai, kurių komanda, nors jauna, bet gana stipri. Visiškai tvirtas Tauragės „Šaulys“ prieš kombinuotą būtegeidininkų komandą rungtynes baigė 4:2 savo nenaudai.

J. J.

Teismo kronika

Stasys Kalesinskas ir Vladas Tadaravičius 1933 m. spalio pradžioje tarp savęs susitarę ir veikdami kartu nuvyko į Suvalkus ir suteikė lenkų žvalgybai žinių apie 9 pėst. pulko organizaciją, apginklavimą, žmonių skaičių ir viršininkus. Taip pat tas pats Stasys Kalesinskas ir jo brolis Juozas 1933 m. spalio mėn., tarp savęs susitarę ir veikdami kartu, nuvyko į Suvalkus ir suteikė lenkų karinei žvalgybai žinių apie pasienio policijos III rajoną ir apie įvykusius tuo metu šaulių manevrus: kurie būrių vadai, kiek šaulių dalyvavo ir iš kokių ginklų buvo šaudoma. Už šiuos nusikaltimus teismas, š. m. rugpiūčio 1 d. sprendimu nubaudė: Stasį Kalesinską 4 metais, Vladą Tadaravičių 6 metais ir Juozą Kalesinską 2 metais, visus tris sunkiųjų darbų kalėjimo su teisių atėmimu.

— 1 gusarų pulko gusaras Jonas Ramutis, norėdamas visiškai išvengti tarnybos kariuomenėje, 1926 m. rugsėjo 24 d. iš savo dalies savavališkai pasišalino ir slapstėsi ligi š. m. balandžio 11 d., kada, atvykęs į Šiaulių apskrities komendantūrą, pasisakė, jog esąs bėglys. Ramutis nubaustas 4 metais sunkiųjų darbų kalėjimo su teisių ir kario vardo atėmimu.

— Už priešvalstybinį veikimą nubausti: Ramanauskas Kazys 8 metais, Demskytė Ona 6 metais 6 mėn., Josifas Leiba Macharas 8 metais, Antanas Valaitis 6 metais ir Danielius Račkaitis 2 metais, visi s. darbų kalėjimo su pasėkomis, B. St. 28 ir 30 str. numatytomis.



ISPŪDINGA 1 P. D. L. K. GEDIMINO PULKO SPORTO ŠVENTĖ

Rugpiūčio 18 d. buvo didelė 1 p. D. L. K. Gedimino pulko šventė, kurios pažūrėti susirinko keli tūkstančiai ukmergičių. Šventės programa buvo labai plati ir įvairi, todėl buvo paskirstyta į dvi dalis. Pirmoji šventės dalis prasidėjo 10 val. ryto. Keliasdešimts karių-sportininkų susirinko prie savo vadovų ir visuose aikštės kampuose prasidėjo varžybos dėl pirmenybių. Visuomenė didžiausiu atidumu sekė kiekvieną sportininkų žingsnį ir kiekvienam laimėjimui kėlė didelės ovacijas. Tuo metu, kai aikštėje ėjo karštos varžybos, ant plento prasidėjo 7 km žygis. Keliasdešimts karių, apsirengę pilna kautynių apranga, išžygiavo su pranešimu. Greičiausiai su pranešimu atėjo eil. Ragauskas Stasys per 28 minutes, II vietą laimėjo eil. Bulanovas Sergėjus per 28,5 min., III v. vyr. pusk. Vacys Girnius, atbėgęs per 28,6 min.

Antroji sporto šventės dalis prasidėjo 15 val. Po pietų prisirinko dar daugiau žmonių, ir gana daug jų, negalėdami patekti į aikštę, lipo ant tvorų. Šventė prasidėjo finaliniais bėgimais, estafetėmis ir t. t. Po to, viso pulko kariai atliko keletą sakalų gimnastikos pratimų, už kurios publika karštai plojo. Vėliau mokomoji kuopa pademonstravo keletą piramidžių. Staiga už tvoros pradėjo šaudyti „priešo“ kulkosvaidis ir kariai — mokomiečiai galvotrūkiškai pasileido į kareivines. Po 3 min. visa mokomoji, apsirengusi pilna kautynių apranga, jau stovėjo išsirikiavusi aikštėje ir pasirengusi sutikti priešą.

Per pertraukas ryšių komanda linksmino publiką komišku sportu: daužė puodynes, lenktyniavo maišuose, nešė kiaušinius šaukštuose ir t. t. Vėliau keletas karių pademonstravo triukų ant įrankių. Šventės programa buvo baigta šunų paradu. Šunes pademonstravo irgi savo mokslą. Labai vykusiai šunes padarė sukinius, šliaužimus ir didžiausiu klusnumu vykdė kiekvieną savo viršininko įsakymą. Žiūrovai buvo nustebinti, kokį didelį darbą gali atlikti šunes, tiesdami telefono vielas, nešdami pranešimus ir t. t.

Po to išsirikiavusiam pulkui l. e. pulko vado p. plk. ltn. Pošiūnas pasakė kalbą ir padėkojo sportininkams. Sporto šventė buvo baigta Tautos himnu. Vėliau visiems laimėjusiems pulko vadas išdaliavo dovanas. Iš viso išdaliavo 30 dovanų, kurių tarpe tris vertingos dovanos buvo čekų prof. Galia. Karininkų tarpe geriausiai sušaudė jaun. ltn. Uginčius. Iš kareivių tarpo geriausiai sušaudė j. k. St. Miškinis (2 kuopos).

Visuomenė švente buvo labai patenkinta ir labai nenoriai paliko sporto aikštę, tikėdamies dar ką nors pamatyti.

Meldutis

PRASIDĖS KARININKŲ KŪNO KULTŪROS KURSŲ

Jau pavasari visoms kariuomenės dalims buvo iš vyriausiojo štabo pranešta, kad šiais metais buvo surengti karininkų 2—3 mėnesių kūno kultūros kursai. Kursų lektoriai ir programa dar ligi šiol nežinoma. Dalys siunčia nuo vieno ligi trijų asmenų savo kandidatus, kurie nuo rugsėjo 3 d. pradės darbą. Daugumai karininkų tai neįmanoma, bet todėl baigusieji turės atitinkamai pritaikyti savo žinias visos dalies ribose.

5 P. PULKAS — JSO 1:2

Rugpiūčio 19 d. pulko aikštėje šv. Roko atleidų A. Panemunėje proga buvo draugiškos rungtynės tarp JSO ir pulko karių. Kęstutininkų komanda, turėdama vos 3 žaidėjus iš pirmos komandos, žaidė silpnokai ir pralaimėjo rungtynes. Abi komandos neparodė gražaus ir apgalvoto žaidimo, o sviedinį blaškė po visą aikštę. Daugiau reikia treniruotis, o po to jau rungtyniauti. Žaidimą sekė daug karių ir civilių publikos, kurios buvo suplaukė didelė minia į atlaidus.

Kęstutininkas

RAITUJŲ RUNGTYNĖS

Rugpiūčio mėn. 15 d. kariuomenės sporto draugijos 4 art. pulko skyrius surengė Plungėje raitųjų rungtynes. Buvo trys užjotimai: karininkų, puskarininkų ir kareivių. Karininkams teko 350 metrų distancija su 9 kliūtimis nuo 80 iki 120

cm nugalėti mažiausiu greičiu per 1 minutę. Taip pat ir puskarininkams buvo tos pačios sąlygos, tik kliūtys nuo 80 iki 110 cm aukščio. Didžiausias kliūčių plotis 150 cm. Abiems užjotimams kategorija — švarumon. Kareiviai turėjo nugalėti tik 6 kliūtis iki 75 cm aukščio. Taip pat kategorija švarumon, bet be nustatyto laiko.

Karininkų užjotime dalyvavo 8 žmonės su 8 arkliais; puskarininkų — 9 žm. — 10 arklių ir kareivių — 8 žm. su 9 arkliais.

Karininkų užjotimo I prizą laimėjo ltn. Juozaitis, jojęs arkliu „Dievaitis“, gavęs 4 taškus, prajojęs per 46,8 sek., ir II vieta teko jaun. ltn. Ščepavičiui, jojusiam kumele „Lapute“, gavusiam 12 taškų, ir jaun. ltn. Juškaičiui, jojusiam kumele „Junona“, gavusiam tiek pat taškų ir per tokį pat laiką prajojusiam. Šiam užjotimui buvo skirtas prizas tik už pirmąją vietą.

Puskarininkų užjotimo I prizą laimėjo vyresn. puskar. Viešniauskas, jojęs arkliu „Kūmas“, gavęs 4 taškus, prajojęs per 59 sek. ir II — vyr. pusk. Samulevičius, jojęs arkliu „Kipšas“, gavęs 7 taškus, prajojęs per 44 sek. Už šį užjotimą buvo duoti prizai už I ir II vietas.

Kareivių užjotimo I prizą laimėjo eilinis Sviklas, jojęs arkliu „Baltaduonis“ ir II — grandinis Undraitis, jojęs kumele „Figūra“. Šio užjotimo I ir II vietos nugalėtojams buvo duoti prizai.

Be raitųjų rungtynių, buvo dar džigitavimas, voltežiravimas ir gimnastika ant arklių. Šią programos dalį atliko patys kareiviai.

Voltežiruotė, džigitavime ir gimnastikoje ant arklių geriausiai pasirodė: jaun. pusk. Bielošauskas, grandinis Knyza ir eilinis Jankevičius. Visiems buvo duoti piniginiai nuo 10 iki 5 litų prizai. Taip pat karininkų, puskarininkų ir kareivių užjotimams irgi buvo piniginiai prizai nuo 30 iki 10 litų.

Dėl blogos aikštės ir trumpo pasirengimo laiko rungtynės ne visiškai patenkino pačius jų rengėjus ir dalyvius.

Aikštė ne tik kad nelygi (šiek tiek kalnuota), kietas gruntas, bet ir per maža. Sugrūdus į ją kliūtis, raitininkams, jas nugalint, teko daryti daug posūkių ir kitų nemalonumų patirti. Tas tik ir atsiliepė į arklio tempą ir nuovargį. Arkliai, pradžioj gerai nugalėję kliūtis, gale nebepajėgė ir kabinos kojomis ar klupo. O per mažai treniruoti arkliai nenorėjo klausyti, nes, taip sakant, neįsitraukė į darbą.

Tačiau plungiečiams ši pirmoji pramoga labai patiko ir sukėlė nemažą jų susidomėjimą, nes susirinko per 500 žmonių. Jie tik stebėjosi, kaip šauniai raitininkai skrenda per visokias tvoras, mūrus, barjerus ir stalus... O dar didesnio įspūdžio jiems darė, kai raitininkas po nevykusio šokimo per kliūtį, nugriuvęs žemėn su žirgu ar vienas, vėl atsikėlęs ir užsėdęs toliau tęsė jotimą.

Nors šios rungtynės ir ne visiškai pasisekė, tačiau pulko raitininkai nenustojo ūpo. Jie žada rengti dar vienas rungtynes ir išpirkti savo ar savo žirgų klaidas. Taip pat rengiasi dalyvauti rugsėjo mėn. rengiamose visos Lietuvos raitininkų rungtynėse.

Benas Jablonskis

BAIDARIŲ LENKTYNĖS

Paskiausiai ukmergiškiai pradėjo aktingai domėtis vandens sportu. Daugis atsarginių karių stoja į D. L. K. Vytenio jūros skautų laivą ir į JSO vandens sporto sekciją.

Rugpiūčio mėn. 12 d. jūros skautai šventojų surengė pirmąsias Ukmergė baidarių lenktynes. Distancija 500 m. Dalyvavo 15 baidarių. Rungtynių pasižiūrėti susirinko keli šimtai žiūrovų. Vadovavo jūros skautų vadas kpt. Vl. Ikašas.

Ant. Umbrasas

PLAUKIMO PIRMENYBĖS JŪROS DIENA

Jūros dienos proga Klaipėdoje buvo (VIII. 12) surengtos plaukimo pirmenybės, kurias daugumoj sudarė tik trumpos distancijos. Rungtynes sekė Respublikos Prezidentas A. Smetona ir daug kitų vyriausybės narių. Minia garbingai Tautos Vadą gražiai ir džiaugsmingai sutiko ir atsisveikino.

Varžybų rezultatai: 3×100 m estafetė: 1 v. M. S. C. 32 — 4 m. 34,4 sek. 2 v. S. C. Poseidon — 4 m. 39,8 sek. 3 v. M. S. C. II 32—4 m. 54 sek. 50 m junjor. laisvu stil.: 1 v. Žeimys (S. S. V. M.) — 41,5 sek. 2 v. Bagdonavičius (KSK)—44,4 sek. 3 v. Kavol S. C. Poseidon — 45 sek. 100 m laisvu stilium junjor.: 1. Somežis (S. S. V. M.)—1 m. 19,9 sek. 2. Šulkevičius (LFLS) — 1 m. 29,3 sek. 3. Astrauskas (KSK) — 1 m. 32,1 sek. 100 m. senjor. laisvu stil.: 1. Fink S. C. Poseidon — 1 m. 12,2

sek. (naujas Lietuvos rekordas). 2. Žydaitis (S. S. V. M.) — 1 m. 19,4 s ek. 3. Sabalius S. C. Poseidon — 1 m. 24, sek.

Figūrinį šokimą vyrams laimėjo klaipėdietis Kyzelis, antrą vietą Vaškėlis Kauno Jachtklubo. 200 m senjor. krūtine: 1. Gregošius—3 m. 21 sek. 2. Benke — 3 m. 36,3 sek. 3. Polau—3 m. 37 sek. Visi M. S. C. 32 klaipėdiečiai.

Moterų šokimą laimėjo p-lė Knitaitytė iš Kauno. Po to dar buvo vandens kamuolio žaidimai. Vyr. teisėjas buv inž. K. Bulota. Rungtynėms vadovavo ir organizacinį darbą dirbo inž. Volkovas, j. ltn. Kuzmickas,

Šiose rungtynėse dalyvavo ir 5 p. pulko plaukikai, bet trumpose distancijose pirmųjų vietų užimti neteko.

Teisėjas

A. PANEMUNĖS JACHT-KLUBO SPORTO ŠVENTĖ

Rugpiūčio m. 19 d. A. Panemunės Jacht - klubo skyrius surengė vandens sporto šventę. Jai atsilankė Karo Mokyklos viršininkas plk. Černius, prof. Kolupaila ir daug aukštųjų karininkų bei visuomenės.

Rezultatai tokie: 1000 m. ir 200 m distancijose laimėjo 5 p. p. viršila Stankus per 9,50 ir 1,50 min. Antrą vietą Kuchauskas. 500 m. moterims p-lė N. Simonytė. Šokimą nuo bokšto be konkurencijos laimėjo p. Kabalaitė, o vyrų p. Gastila. 200 m porinėm baidarėm laimėjo A. Panemunės jūros skautų sekcijos nariai Adomaitis ir Vintartas, o 2000 distancijoje Semėnovas ir Lemonas. Nėrimą laimėjo Jatkonis, išsilaukęs vandeny 2,10 min. Estafetę per Nemuną laimėjo A. Panemunės Jacht-klubo komanda iš: Dunderio, Šukevičiaus ir Mažeikos.

LIETUVA LAIMĖJO PRIEŠ SUOMIJĄ 1:0 (0:0)

Rugpiūčio 16 d. Kaune, kariuomenės stadione, buvo antros tarpvalstybinės futbolo rungtyinės Lietuva — Suomija, kurias laimėjo užtarnautai Lietuva, santykiu 1:0. Pernali Helsinkyje Lietuva pralaimėjo net 2:9.

Tokį garbingą laimėjimą pasiekė tokios sudėties rinktinė: Jankauskas, Talaš - Kelpša, Žebrauskas (visi ŠŠ Kovas); Šopys (MSK), ltn. Marcinkus (LFLS), Teptėris (MSK), Kersnauskas (MSK), Bužinskas (LGSF), Sabaliauskas (ŠŠ Kovas), Bulzgyš (Taurus, antrą puslaikį Lingis, MSK) ir Bubnovas (ŠŠ Kovas). Prieš rungtynių pradžią kariškas orkestras sugrojo lietuvių, suomių ir latvių himnus. Burtus mūsiškiams laimėjus, prasideda didžioji kova, kurios laukė per 3000 žiūrovų.

Pirmos žaidimo minutės nieko aiškaus nerodo. Abiejų komandų žaidėjai žaidžia atsargiai, lyg „susipažindami“. Toliau nežymiai ima vyrauti suomiai, bet mūsų tvirtas puolimas suardo visas svečių pavojingesnes kombinacijas. Suomiai žaidžia daugiausia kraštais, kurie yra veržlūs ir greiti. Keletą jų smūgių gražiai atmuša beka ir varininkas Jankauskas. Pirmas puslaikis, su žymesne mūsiškių persvara, baigėsi 0:0.

Antram puslaiky vietoj Bulzgio (vykęs pakeitimas!) žaidžia Lingis. Suomiai irgi pakeitė vieną žaidėją (centro puolėją). Dabar abi pusės smarkiai kovoja dėl brangaus pirmo golo. Progu turi viena ir kita pusė, tačiau jų neišnaudoja. Bet štai, ateina laimingoji 11-ji minutė. Kersnauskas gražiai prasiveda kraštu ir smarkiai šauna į vartus. Visai arti vartų riedanti sviedinį rengiasi paimti mūsų puolėjas, bet suomių gynėjas, norėdamas jį nukreipti, pakiša koją ir nelaimi... Įsimuša golia! Jau 1:0! Dabar suomiai sukruoto rezultata lyginti. Išplečia nepaprasto greitumo žaidimą. Puolimas po puolimo, bet jiems nesiseka arba viską ardo mūsų gynimas. Ypatingai gražiai vartuose žaidžia Jankauskas. Dar kelios mūsiškių vykusios kombinacijos ir teisėjas švilpia rungtynių galą. Tūkstantinė žiūrovų minia entuziastiškai lydi nugalėtojus.

Taigi, mūsų rinktinė garbingai atsirevanšavo už skaudų pernykštį pralaimėjimą. Prie progos pažymėsime, kad šiemet suomiai žaidė tarpvalstybines rungtynes su Latvija ir Estija. Abejos baigėsi lygiomis — 1:1.

Rungtynių teisėju buvo munis pažįstamas iš anksčiau buvusių tarpvalstybinių rungtynių latvių plk. Redlichas.

NAUJAS LIETUVOS REKORDAS

Rugpiūčio 16 d. per tarpvalstybines futbolo rungtynes Suomija — Lietuva buvo atlikta kelios varžybos ir lengvoje atletikoje, kur dalyvavo geriausios mūsų pajėgos.

100 m distanciją vyrams laimėjo Jodelė (Grandis) per 11,3 sek, antrą Gontis (Grandis) per 11,6 c. 100 m moterims laimėjo Širvydaitė (Grandis) per 14 s, antrą Zivaitė (Makabi) per 14,4 s. Vieno kilometro distancijos bėgime dalyvavo trys dalyviai: Šimanas, Petraitis ir Jermolajėvas. Distanciją pirmuoju prabėgo Šimanas (LDS), pastatydamas naują Lietuvos rekordą per 2:26,4 min. (buvo jo paties rekordas — 2,40 m.). Pažymėtina, kad estų rekordas yra blogesnis, t. y. 2:36,8 min. Antruoju atbėgo Jermolajėvas per 2:44,5 min.

KAUNAS PRALAIMĖJO RYGAI

Rugpiūčio 19 d. kariuomenės stadione buvo pirmos tarp miestinės Kaunas — Ryga lengvosios atletikos rungtyinės. Jose dalyvavo 23 latvių (3 moterys) ir 26 lietuvių (6 moterys) geriausi lengvaatletai. Rungtynių garbės komitetą sudarė: Kauno miesto burmistras ats. pulk. A. Merkys, Kūno kultūros Rūmų direktorius Vl. Augustauskas, P. L. P. Karo Mokyklos viršininkas plk. J. Černius, Latvijos lengv. atl. sąjungos pirm. J. Drugis ir Lietuvos lengv. atl. s-gos pirm. mjr. A. Ardikas. Vyriausiasis rungtynių teisėjas buvo plk. ltn. A. Jurgelionis, o vadovas St. Sačkus.

Rungtynėse buvo 14 varžybų. Keturiuose pasiekta nauji Lietuvos rekordai ir vienoje latvių. Kiti rezultatai irgi gana geri. Pirmųjų ir antrųjų vietų rezultatai tokie: vyrų — 100 m 1) Kivits 11 s, 2) Jodelė 1 1,3 s. 110 m bėgimas su kliūtimis — 1) Komaras 15,9 s (naujas Lietuvos rekordas), 2) Dimza 16,7. Rutulio stūmimas — 1) Dimze 14,135 m, 2) Zvirgzdinš 13,66 m. Šokimas į tolį — Rudzits 6,67 m, 2) Dimze 6,65 m. 1500 m — 1) Vitols 4,09,4 m., 2) Bucenieks 4;16,6 m. Diskas — 1) Dimze 43,51 m., 2) Rozenbergs 43,24 m. 400 m — 1) Borozdinš 52,4 s., 2) Bakūnas 5 3,0 s. Šokimas į aukštį — 1) Slava 1,78 m, 2) Komaras 1,75 m. Ietis — 1) Jurgis 67,68 (naujas Latvijos rekordas), 2) 57,41 m (naujas Lietuvos rekord.). Šokimas su kartimi — 1) Liepinš 3,60 m., 2) j. ltn. Vabalas 3,52 (naujas Lietuvos rekordas, buvo jo paties 3,45 m.). Estafetė 4x100 m laimėjo Rygos komanda per 3:33,3 min, o Kauno komanda atbėgo antroji rekordiniu laiku per 3:33,7 min.

Moterų: 100 m — 1) Liepinš 13,7 s, 2) Kerstem 13,8 s. Ietis — Puce 34 m., 2) Komarienė 33 m. 200 m — Kerstens 27,6 s, 2) Liepinš 28,4 s.

Baigus rungtynes ir suskačičius taškus pasirodė, kad Ryga surinko 69,5, o Kaunas 40,5. Taigi, pirmoji vieta teko Rygai. Mūsų nelaimė dėl ilgos ir kitų priežasčių negalėjo tinkamai pasirodyti ir dalyvauti keli geriausi mūsų lengvaatletai. Reikia tikėtis, kad kitas Kaunas—Ryga susitikimas bus žymiai garbingesnis.

ŠŠ KOVAS — K. Š. SVEIKATA 2:2 (1:0)

Rugpiūčio 19 d. Kaune Lietuvos futbolo pirmenybėms žaidė meisteris Šančių šaulių Kovas su Kybartų šaulių Sveikata. Pirmojo rato susitikimas meisteriui nepavyko, jis baigė lygiomis — 2:2. Šį kartą buvo laukta tikro laimėjimo, bet... Sveikatiečiai vėl garbingai pasirodė kovoje su meisteriu ir ir rungtynes vėl baigė lygiomis — 2:2. Buvo progos rungtynes baigti ir savo naudai. Iš dalies meisterio žaidimą galima pateisinti tuo, kad jo keletas žaidėjų dalyvavo svarbiose Suomija — Lietuva rungtyne ir nebuvo tinkamai pasilsėję. Nežiūrint šito nepasisekimo, Kovas pirmenybių lentelėje stovi pirmoj vietoj.

LGSF — KSS 2:0 (1:0)

Rugpiūčio 19 d. Klaipėdoj dėl pirmenybių taškų susitiko LGSF su buv. meisteriu KSS. LGSF parodė darnų ir kombinuotą žaidimą ir rungtynes laimėjo visai pelnytai 2:0.

Pirmam rate LGSF su KSS pralaimėjo 2:4.

KSS — KYBARTŲ „SVEIKATA“ 2:2 ir 4:0

Rugpiūčio 11 ir 12 d. Klaipėdoje viešėjo Kybartų šaulių „Sveikata“ ir žaidė dvejas Lietuvos pirmenybių rungtynes. Vienos užsilikusios dar iš pavasario rato, o kitos jau rudens ratui. Pirmą dieną KSS išėjo susilpnintame sąstate ir baigė 2:2 (2:1). Antrą dieną KSS buvo pilname sąstate ir užtarnautai laimėjo net 4:0.

A KLASĖJ VYRAUJA TAURAS

A klasės futbolo komandos jau pradėjo antrą ratą. Pirmąjį ratą pirmuoju baigė Tauro komanda, kuri iš turėtų 6 rungtynių trejas laimėjo ir trejas baigė lygiomis surinkdama 9 taškus ir golų santykiu 13:4. Paskutinioj vietoj LGSF, kuri iš 5 rungtynių nesurinko nė vieno taško. C klasėj vyrauja JSO komanda. Ll grupės lentelę duosime kitame „Kario“ nr.

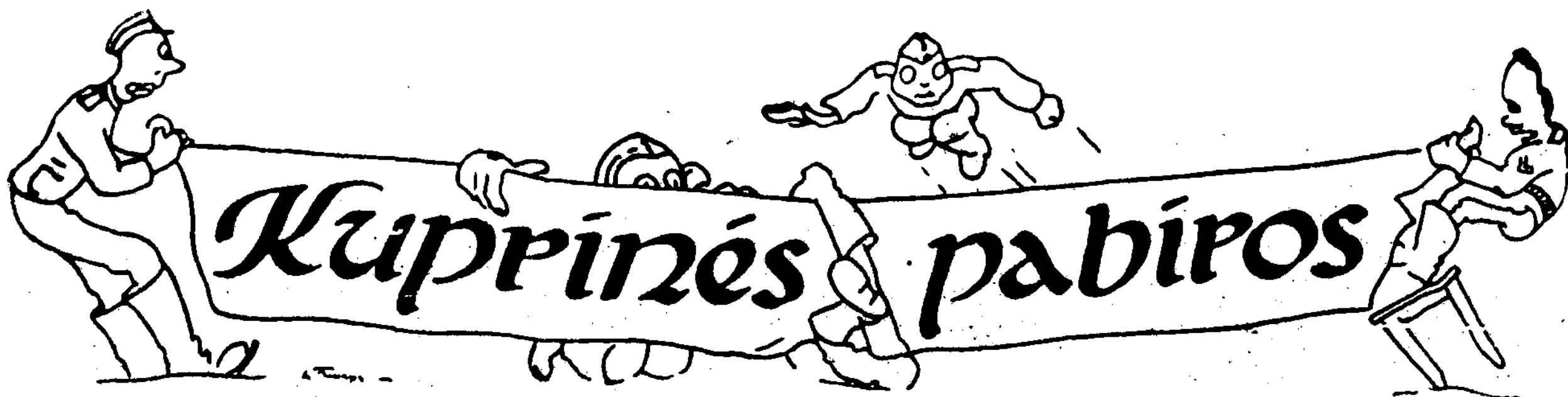
MSK — MAKABI 2:1 (1:1)

Rugpiūčio 18 d. draugiškas futbolo rungtynes žaidė MSK Ll su A kl. Makabi. Abi komandos išėjo su keliomis pakaitomis. Rungtynės prie žymesnės MSK persvaros baigėsi 2:1 jos naudai. Pažymėtina, kad pirmas susitikimas tarp šių komandų irgi baigėsi 2:1 MSK naudai.

TAURAGĖS „ŠAULYS“ — TELŠIŲ ŠAULIŲ „DŽIUGAS“ 3:1

Rugpiūčio mėn. 19 d. 7 p. pulko sporto aikštėje buvo futbolo rungtyinės pirmenybėms tarp Tauragės rinktinės „Šaulio“ ir Telšių šaulių „Džiugo“. Rungtynės baigėsi 3:1 Tauragės „Šaulio“ naudai.

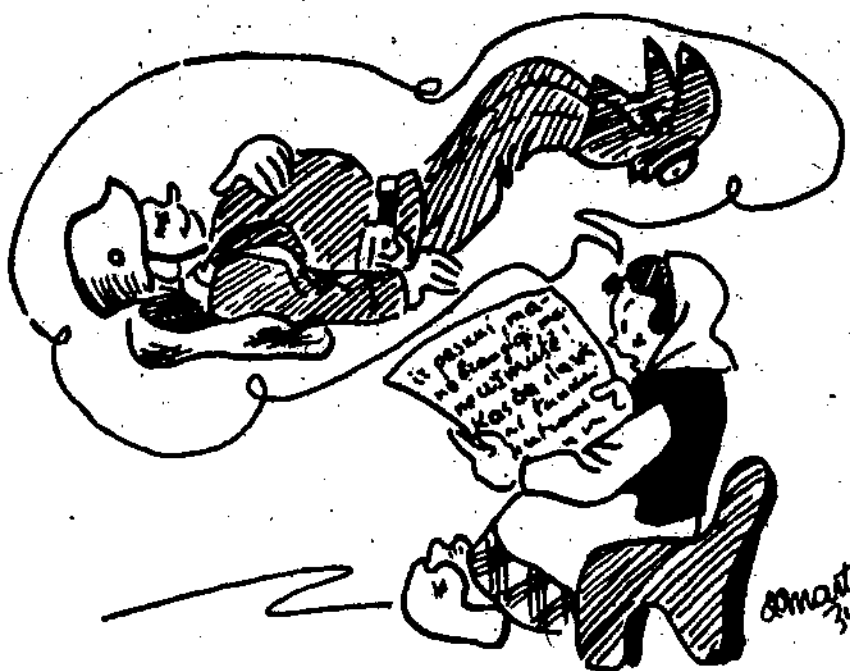
Reikia pabrėžti, kad Tauragės „Šaulys“ nedrausminga komanda. O ir bendrai, abiem broliškoms šaulių komandoms parodytas žiaurumas labai netiko.



PAGRISTA BAIMĖ

Dažnai vyrai laiškuose iš poligono karų smulkiai aprašo, kaip jie buvo prieš „nukauti“. Misinginis Mamonėlis matė, kaip viena mergiotė, skaitydama tokį laišką, apalpo.

(Faktas)



Marytė: Oi! Ai! Nebėr mano Jone-lio! Amžinatilsį duok jo dūšelei!..

KADA GERIAU TARNAUTI

— Jonai, tu sakai, kad žiemą kariuomenėje geriau tarnauti, dėlko?
— Dėlto, kad batai neapdulka.

J. D—lis

NĖRA VIETU

Teisėjas į kaltininką:

— Tamstos pavardė ir užsiėmimas?
— Baltrušaitis — sargas.
— Esate kaltinamas 1000 litų pavo-gės ir jus už tai laukia kalėjimas!—Ka turite pasakyti?

— Bet... p. teisėjau, aš skaičiau ant kalėjimo durų skelbimą, kad laisvų tar-nybai vietų nėra.

Al. Sicila

POLIGONO BOBTURGIS

Misinginis Mamonėlis girdėjo, kad poligono bobturgio pardavėjos perka sviestą, lašinius bei dešras iš pulko krautuvės ir bobturgyje jos žymiai brangiau parduoda.

(Faktas)



— Ir permokėjai tu dėl gražių akių pusę lito!

Kaip išgarsėjau

Matot, šiais laikais pasaulis pilnas garsenybių. Vienas Atlanta nugalėjo. Kitas boksu pagarsėjo. Trečias vėl ten koki galą išgalvojo. Na, ir vis tai garsenybės dargi pasaulinės. Aišku, kad jiems tų laimėjimų nieks ant lėkštės neatnešė ir nepadėjo prieš juos, bet jie patys nenuilstamai dirbo ir pagaliau prisiminė ligi tokių aukštybių, atseit, iš-garsėjo.

Štai ir mūsų kuopos eilinis Padalkas per pirmąjį šaudymą visas kulkas į „Dievo langą“ susmaigstė. Bet po to nenuilstamai dirbo, treniravosi, ir štai pernai per prizinį šaudymą ir gavo laikrodėlių? Auksinį dargi. Vadinasi, Padalkas išgarsėjo, o ir kuopos vardą išgarsino. Dabar visam pulke, pas ką tik nepaklausi-te, kas geriausiai šaudė, jums tuojaus atsakys, kad penktos kuopos eilinis Padalkas.

— Vadinasi, tiktai rankų nenuleisk, o išgarsėsi tuojaus, — pagalvočiau vieną gražią vakarą ir nutariau treniruotis, būtent, bokso srityje. Sakau, Šarkio ar kito ten kokio pasaulinio meisterio gal ir nesuplieksiu, bet savo kuopoje tai būtinai turiu pagarsėti.

Na, ir pradėjau treniruotis. Pradžia, žinoma, ne kokia buvo. Pasisekimų ir nepasisekimų tekdavo patirti. Štai ana-dien, besiboksuodamas su Stričkiu, vie-toje nokauto, su gryna kumštimi užva-žlavau į pečiaus kampa. Nežinau vėl kada čia, panašiu būdu išdirbau lango stiklą. O pereitą sekmadienį Pakinkliui užvėliau tokį nokautą, kad jeigu ne sa-nitaras, tai tasai vargšas per nosį būtų išleides visą savo kraują.

Po tokios kelių savaitių treniruotės, vieną sekmadienį sumaniau surengti di-desnio masto lyg ir rungtynes. Boksuoti sutariau su Stričkiu, nemažu bokso dalyku žinovu. Taigi tuojaus po pietų ir pradėjome bokso rungtynes, kuopos čempiono vardui įgyti. Ringą padarėme prie durų, o visą likusią kazemato da-lį užėmė publika. Taip susitvarę pra-dėjome boksuotis.

Savo vardą bokso srityje gyniau

visomis įgomis. Daužėmės gal koki pusvalandį, bet be jokių rezultatų. Stričkiui lemiamo nokauto kaip negaltu, taip negaliu suduoti. Rodos, ir taikau gan neblogai: į pačią nosį. Bet kai tik kertu, tai, žiūrėk, jis jau šone stovi ir kvatojasi, o manų vargšas kumštis visu smarkumu smogia į duris.

Na, bet pagaliau Stričkį jau pradėjau varyti į ožio ragą. Vargšas jau net su-prakaitavęs ginasi. Dar vienas momen-tas, ir aš jau duosiu Stričkiui lemiamą smūgi. Kirtau. Bet tas tik susivyniojo, kaip ungurys, ir dingo iš mano rankų. O kumščio taip ir negaliu sulaikyti. Jis iš inercijos lekia durų link: — Dabar, tai jau nusitrenksiu, — pagalvočiau. Bet kaip stebukle, tuo tarpu prasiveria durys, o mano kumštis taip tiesiai pro duris ir... O varge mano!!! ir atsimuša į grandinio nosį.

Grandinis tik nusikeikė visomis pra-garo dvasiomis, pačiupinėjo savo nosį ir sako:

— Tai ką? Vadinasi, čia tamsta sto-vi sangyboje, kad įeinantiems nosis dau-žytum?

— Ne, tamsta skyrininke, čia mudu su Stričkiu treniruojamės bokso srityje, — raudonuodamas raportuoju ir kreiva akim dirsterėjau į Stričkį. O tas vel-nias, tikėkit man, net susiriesdamas juokiasi iš mano kvailos būsenos.

— Ach taip, vadinasi, boksininkas tamsta esi, — prabilo skyrininkas: — Puiku. Na, bet dėl visko gal tamsta dar pirmučiausia nori pasikalbėti su viršila.

Aš tik taukštelėjau batų pasagomis, riktelėjau, — klausau: — ir padaręs švarų sukini „aplink“, nužygiavau ap-žiūrėti savo šautuvo.

Neminėsiu kas buvo paskiau: kaip pasikalbėjau su viršila, kaip atstovė-jau valandą, kaip Stričkis ką tik nespro-go iš juoko. Bet tik tiek pasakysiu, kad aš išgarsėjau, nes jau pirmadienio rytą visas pulkas žinojo apie įvykį su skyri-ninko nosim. Vadinasi, visam pulke iš-garsėjau, kaip geras boksininkas. Da-bar visas pulkas mini manų vardą.

Vėjas V.

Moksliskas patarlių „išvirozijas“

- 1) Kaip pasiklosi, taip išmiegosi. Aišku, pradžioje tarnybos nesimuliuok, nes vėliau keiksi valandų „išradėją“.
- 2) Geros akys dūmų nebijo. Tačiau prieš ašarines dujas neatsilaikys ir geriausias.
- 3) Nė vieno medelio saulė nelenkia. Viršilos akys taip pat viską mato.
- 4) Palengva jodamas, toliau nujosi. Aišku, nenorėk per vieną savaitę tapti grandiniu, nes niekas neišeis.
- 5) Atsarga gėdos nedarė. Tačiau at-sargai paimtas sūris, važiuojant į kariuo-menę, bereikalingas sunkumas.
- 6) Žarijos besisaugodamas, liepsnon

įkrito. Nepataikauk grandiniui, nes vir-šila pastebės.

7) Alkanam duona terūpi, o simu-liantui tik ambulatorija.

8) Delnu kūjo neatmuši. Aišku virši-los norams nepasipriešinsi.

9) Ylos maiše nepaslėpsi. Palik ant šautuvo nors vieną dulkę, viršila tuo-jaus pastebės.

10) Gera prekė pati save giria. Drausmingas karys visiems patinka.

11) Kas veža, tą ir plaka. Tačiau: kariuomenėj atvirkščiai.

12) Nuo giltinės puodu nepasivoši. Simuliuodamas užsiėmimo neišvengsi.

13) Geros girnos, gerai mala. Pavyz-dingam kariui viekas suprantama.

Vėjas V.

CIVILIS LATVIŲ LAKŪNAS PULINŠ PAGERBĖ PIRMAJŲ ŽUVUSIŲ LIETUVOS LAKŪNAI

Rugpjūčio 10 d., anksti ryta, kai kurie kauniečiai galėjo pastebėti keistą viensparnį lėktuvėlį, traukiamą nedidelio motoro, greitą, vikrą. Mašina turėjo užrašą YL—AAI ir pasisukusi porą ratų nusileido aerodrome prie LAK angarų, kur jo jau laukė mūsų civiliniai lakūnai.

Atskrido su savo naujausia mašina Nikolajus Pulinš, latvių civilinis lakūnas ir entuziastas. Civilinę aviaciją atstovauja beveik tik vienas Pulinšas. Siemet jis švenčia 10 metų jubiliejų, kai dirba latvių sportinės aviacijos srityje.

Rugpjūčio 10 d. po pietų jis, lydimas plk. leit. Gustaičio, LAK klubo vicepirmininko ir mūsų civilinės aviacijos lakūnu, aplankė Kauno karių kapus ir ant pirmojo žuvusio lietuvio lakūno, karo aviacijos ltn. Vytauto Raubos, kapo padėjo atvežtų latviškų gyvų gėlių.

Be to, Pulinš atvežė ir įteikė Latvijos civilinės aviacijos sąjungos kvietimą dalyvauti mūsų aero klubui jo rengiamoje civilės aviacijos šventėje, rugsėjo 3 d. Daugpilyje.

Stengdamasis užmegsti gerus santykius su latviais, mūsų aero klubas kvietimą priėmė ir pažadėjo dalyvauti su lėktuvu. Šis tas apie Pulinš. Tai tikrai didelis entuziastas ir užsišpyrėlis aviacijos srityje.

1924 m. Pulinš savo lėšomis pastato pirmą civilinį lėktuvėlį vardu „Spridits“.

Ar lietus, ar audra, pavasaris ar ruduo, Pulinš su vienu savo draugu lakūnu atlieka skridimą po skridimo. Jis lankosi po visą Latviją ir reklamuoja civilinę aviaciją.

Pats Pulinš dar nemoka skraidyti ir išmoksta tik pasistačius antrąją mašiną.

Vėliau „Spriditi“ pertaiso, iš biplano padaro monoplaną. Dar vėliau pastato pagal latvio Irbišo konstrukciją naują mašiną „Ikarns“.

Su ja jis atlieka pirmą latvių privatinės mašinos skridimą užsienin: Ryga — Stockholm — Ryga.

Svedai buvo nustebinti taip gerai pavykusiu skridimu, atliktu silpnu sportiniu lėktuvu.

Vėliau Pulinš apsilanko Estijoje, o pernai ir Lietuvoje.

„Ikarą“ po šių kelionių jis perleidžia aizsargų aviacijos pulkui.

Aizsargų (latvių šaulių) sąjunga turi ir savo aviacijos. Jos aviacija suburta pulke, kuris turi 5 mašinas ir aviacijos mokyklą.

Mokyklon priimami netarnavę kariuomenėje sveiki, jauni vyrai. Jie čia mokosi 2 metus teorijos ir praktikos. Išmoksta skraidyti pagal karo aviacijos programą. Dalyvauja ir manevruose prie aizsargų dalių.

Vėliau karo prievole atlieka kariuomenėje, karo aviacijoje. Šiame aviacijos pulke lavinasi ir atsargos lakūnai.

Pulinš palaikė artimus ryšius su šiuo aviacijos pulku.

1933 m. jis pasitaiso naują mašiną „Gambija“. Ši jau visai patobulinta. Daug nemėginęs, Pulinš su šia mašina skrenda į Afriką, buv. senovės latvių koloniją Gambiją.

Rytprūsioje jo mašina sudūžta. Lakūnas vos išlieka gyvas.

Pulinš surenka geresnes dalis ir grįžta namo. Lėšų jis neturi, visų apleistas, užmirštas.

Pusei metų jis dingsta iš visuomenės gyvenimo. Ką dirba — niekas nežino.

Tik štai pavasarį jis įeina į aerodromą su nauja mašina „Zilais Putns“.

Ši yra neva iš geriausiai pasisekusių ir moderniškiausių.

Jos greitis 170 km. Traukia 85 jėgų motorėlis. Svoris 446 kg.

Paskirtis sportas, ilgesni perskridimai ir mokymas.

Aerodinamišku atžvilgiu labai tobula. Ore valdoma lengvai, gera ypač figūravimui. Visa, be motoro, pagaminta Latvijoje. Kainuoja su darbu 20.000 lt.

Pulinš įsteigė privatinį lėktuvų fabriką, kuris yra pirmutinis Pabaltijy. Jame dabar statomi du lėktuvai.

Į ateitį, tiek nudirbęs per 10 metų, žiūri šviesiai. Jo galvoje daug sumanymų ir projektų. Galvoja ir apie oro susisiekimą. Galime linkėti tik laimingo pasisekimo!

Do.

IR J. A. V. RŪPINASI PRIEŠLĒKTUVINE APSAUGA

J. Amerikos Valstybių karo ministerija parengė planą priešlėktuvinei apsaugai sustiprinti. Artimiausioje kongreso sesijoje manoma gauti papildomų kreditų, kurie bus sunaudoti priešlėktuvinei apsaugai sustiprinti. Panamos perkaso rajone ir Ramiojo vandenyno pakraščiuose bus įrengti prožektoriai ir pastatytos 3 colių zenitinės patrankos, zenitiniai kulkosvaidžiai ir prietaisai artilerijos ugnies linkmei nustatyti.

GREITIEJI KELEIVINIAI LĒKTUVAI

Greitais keleiviniais lėktuvais šiuo metu laikomi amerikiečių (U. S. A.) dvimotoriniai lėktuvai Lokchid „Elektra“ tipo „12 PCLM“ ir vokiečių viemotoriniai lėktuvai Heinkel „He 70“.

Kaip amerikiečių lėktuvai „Elektra“ tipo „12 PCLM“, taip ir vokiečių lėktuvai Heinkel „He 70“ statyti ne vien susisiekimo reikalams, bet ir karo reikalams. Patys lėktuvai konstruoti taip, kad reikiant galėtų juos greit pertaisyti ir paversti lengvaisiais bombonešiais.

Šių lėktuvų duomens tokie:

	Heinkel „He 70“	„Elektra“ 12 PCLM
Tuščio lėktuvo svoris	2 340 kg	2 460 kg
Pirkrauto lėktuvo svoris	3 350 kg	4 100 kg
Sparnų ilgis	14,80 m	25 m
Liemens ilgis	11,62 m	17,33 m
Nešamųjų plokštumų paviršiaus	36,5 kv. m	42 kv. m
Maksimalus neįkrauto lėktuvo greitumas prie žemės	337 km/val.	
Perlėkimų greitis, kada lėktuvas sveria 3325 kg	323 km/val.	
Maksimalus greitis 1500 m aukštyje		356 km/val.
Perlėkimų greitis 3100 m aukštyje		320 km/val.
Tūpimo greitis	104 km/val.	100 km/val.
Darbo lubos	5 700 metr.	6 000 m
Motorai	B M W — 41	Wasp Junior
Motorų galingumas	660 ar. j.	2 po 420 ar. j.

Lėktuvai „Elektra“ „12 PCLM“ grynai metalo konstrukcijos. Motorai oru vėsinami. Lėktuvai Heinkel „He 70“ mišrios konstrukcijos. Motorai vėsinami specialiu mišiniu.

Vokiečiai, nors ir neturi grynai karo aviacijos, bet kaip matome turi gerų keleivinių lėktuvų, kurie karo metu virs galingais bombonešiais arba žvalgybos lėktuvais. Be to, vokiečiai turi daug greitų vikrų „sporto“ lėktuvų, kuriuos karo metu galėtų pritaikyti ir panaudoti kaip naikintuvus.

Av. k. J. Česonis

Naujieji leidiniai

LIETUVIŠKOJI ENCIKLOPEDIJA III tomas, IV sąsiuvinis.

Čia aiškinami žodžiai raide B, būtent, nuo Bell iki Berserade: 385—512 psl.

E. Dargytė. DARŽOVIŲ VALGIAI. Ūkininko knygnėlis Nr. 63—64. Žemės ūkio Rūmų leidinys. Kaunas, 1934 m. 72 psl. Kaina 2 lt.

Thomas J., Norgell. POEMOS, kitoniškos nuo šio svieto raštų. 16 psl., Tauragė, 1931 m. Kaina 50 centų.

LIETUVIŲ RAITELIAI IKI DIDŽIOJO KARO (keletas istorinių bruožų). Kaunas, 1934 m. Vytijos štabo leidinys. 48 psl. Kaina nepažymėta.

Knygutės pradžioje įdėta sėdinčio ant arklio J. E. Respublikos Prezidento Antano Smetonos atvaizdas.

Knygutėje nagrinėjamosios temos apžvalga suskirstyta į tris periodus, būtent:

I — apima lietuvių raitelius gilioje senovėje, II — lietuvių raitelius nuo XII amžiaus, tai yra nuo mūsų valstybės įsikūrimo ir jos galios augimo pradžios, iki nelėto susidraugavimo su lenkais per 1569 m. Liublino uniją ir III — lietuvių raiteliai nuo unijos su lenkais iki didžiojo karo (1569 — 1914 m.).

Kiek knygutės dydis leido, nagrinėjama tema aprašyta išsamiai ir sklandžiai.

Knygutės gale dar yra vienas skyrelis — Bendra apžvalga, kuriame įtikinamais žodžiais jaunuomenė skatinama pamilti visa širdimi mūsų lietuvišką žirgelį, stengtis nuolat gerinti arklių veislę ir kuo uoliausiai kultivuoti raitųjų sportą.

Geistina, kad ši graži knygutė rastų kuo didžiausį skaitytojų skaičių mūsų raitininkų, artilerininkų, dragūnų ir šiaip plačios jaunuomenės tarpe.

AIZSARGS. Karo mokslų, literatūros ir visuomenės laikraštis. 1934 m. Nr. 8/134. Atsakomasis redaktorius plk. ltn. Ed. Mednis. Leidžia „Latvijas Aizsargs“ bendrovė.

Šiame numery, be daugelio ideologinių straipsnių, yra šie svarbesni kariški straipsniai: plk. A. Kripeno „Mūsų pirmosios divizijos pradžia“, V. Briedžio „Atsiminimai apie

Daugpiličių kovas“ ir chemijos skyriuje plk. ltn. J. E. Ozolo „Kas žinotina apie bendrąją apsaugą“.

Prie šio numerio yra pridėtas nemokamas priedas — ministerio pirmininko K. Ulmanio portretas.

Fr. V. Foerster'is. MOKĖK GYVENTI. Knyga berniukams ir mergaitėms. Išvertė M. Pečkauskaitė. Kaunas, 1934 m. T. T. Jėzuitų leidinys. 448 psl. Kaina: 3 lt. 50 ct., su aptaisais 5 lt.

Šią knygą parašė žinomas pedagogas Fridrichas Vilhelmas Foersteris, buv. Miuncheno universiteto pedagogikos profesorius, gimęs Berlyne, dabar gyvenęs Šveicarijoje. Jis yra parašęs ir daugiau pedagoginio turinio knygų. Jo knygos turi gero pasisekimo. Jos verčiamos į visas kultūringąsias kalbas.

Kai kas yra išversta ir į lietuvių kalbą. Tai yra padariusi mūsų rašytoja ir pedagogė a. a. Marija Pečkauskaitė.

Šis veikalas, kurio originalas pavadintas „Lebenskunde“, jau pirma buvo M. Pečkauskaitės išverstas, pavadintas „Jaunuomenės auklėjimu“ ir išspausdintas. Dabar tą vertimą papildė, kai ką pakeitė ir patobulino J. Danyla ir J. Senkus. Be to, jis pavadintas kitu vardu.

Foersteris nesukūrė savo pedagoginės sistemos. Jis pasirinko jau seniai žinomą sistemą, kurią per 19 amžių vartoja katalikų bažnyčia.

Foersterio pedagogikos pagrindas — dora. Todėl visuose jo raštuose apie tai ir kalbama. Viskas suvedama į dorinio uždavinius. Evangelijos skelbiamos idėjos vykdomos praktikoje.

Ir kalbamoje knygoje Foersteris pasikalbėjimų forma, gražiais pavyzdžiais, visiems suprantama paprasta kalba, laikdamasis psichologijos ir krikščioniškosios etikos dėsnių, dėsto tai, kas yra trumpai pasakyta 10 Dievo įsakymų.

Jo „Lebenskunde“ pasirodė 1904 m., vadinasi, prieš 30 metų. Tačiau ši knyga nepaseno. Ir niekad ji nepasens, nes jos skelbiamos idėjos yra amžinos.

Kiekvienas auklėtojas, tiek vaikų, tiek jaunuomenės, perskaitęs šią knygą, matys, kaip reikia veikti savo auklėtinius dorinamaisiais pasikalbėjimais, ir ras čia daug gražių pavyzdžių. Tačiau nemaža tokių pavyzdžių gali kiekvienas auklėtojas imti iš savo patyrimo, iš kasdieninio gyvenimo.

Bet karys, skaitydamas Foersterio raštus, turi atsiminti, kad Foersteris yra pacifistas, t. y. visuotinės taikos šalininkas ir skelbėjas. Dėl savo pacifistinių idėjų, kurias jis yra išdėstęs savo knygoje „Weltpolitik und Weltgewissen“ (Pasaulinė politika ir pasaulinė sąžinė) ir „Mein Kampf gegen das militaristische und nationalistische Deutschland“ (Mano kova su militarine ir nacionaline Vokietija), jis turėjo pasitraukti iš savosios gimtinės, Vokietijos, ir apsigyventi svetimame krašte, Šveicarijoje. Bet tatau nė kiek nemažina jo pedagoginių raštų vertės.

Vertimo kalba gera. Pasitaiko šiek tiek naujadarų, be kurių galima būtų išsiversti.

Leidėjai labai gerai padarė pridėdami retesnių žodžių, svetimybų ir naujadarų žodynėlį, nes be jo suprasti tokių žodžių kaip, pav.: armuo, atgairia, gergeris, išimtiškai, kelstina, nuožmogis, mažutė ir k. negalima. Žinoma, būtų dar geriau, jei mūsų vertėjai išverstų knygas paprasta bendrine kalba, kuri būtų suprantama kiekvienam lietuviui be žodynėlio.

„Mokėk gyventi“ kareivių bibliotekoms tinka.

MILITARAIŠ APSKATS. Mėnesinis karo mokslų, tautiškosios minties ir latviškos kultūros laikraštis. Redakcijos vadovas plk. Kr. Lulaks. Redaktoriai plk. ltn. Ed. Mednis, plk. ltn. V. Šenfelds ir kpt. J. Alksnis. 7 (27) nrs. 1934 m. liepos mėn. Kariškosios literatūros fondo leidinys.

Šiame numery yra net keli ideologiniai straipsniai, susiję su š. m. gegužės mėn. perversmu, būtent: „Vadas ir tauta“ (perspausdintas iš Briva Zeme“), K. Ducmanio „Naujoji Latvija tarptautinėje šeimoje ir jos diplomatijos uždaviniai“, plk. ltn. A. Lindės „Autoritetinga vyriausybė yra dabartinės valstybinės santvarkos pažymys“ ir „Nuo to mes buvome apsaugoti“.

Gen. Kr. Berkis straipsny „Kautynių eiga pietuose“ aprašo Cesų pulko veiksmus ir santykius su vokiečių Landeswehr'u. Plk. A. Kripens duoda trumpą Kurzemės divizijos istoriją ir jos karo veiksmų apžvalgą. K. T. duoda trumpą raitininkų pulko istoriją šio pulko 15 m. sukaktuvių progą. Plk. ltn. A. Maurinš supažindina skaitytojus, kaip veikia raudonosios rusų kariuomenės būrys ir skyrius ginamosiose kau-

tynėse. Kpt. V. Geglavs rašo apie svarbesniųjų tautos ūkio šakų pritaikymą karo reikalams. X. straipsny „Taip buvo organizuojamos hitlerininkų ginkluotosios jėgos“ trumpai apsakojama hitlerininkų santvarka. K. I. O. suteikia žinių apie karinį jaunimo rengimą Estijoje, Suomijoje ir Anglijoje.

Taktiškų nagrinėjimų (žemėlapiuose) skyriuje yra uždavinių sprendimai: bataliono vado veikimas pozicijas žvalgant, bataliono vado sprendimas užimant ir organizuojant poziciją ir bataliono vado pranešimas pulko vadui.

Šiame skyriuje randame naują skyrių, pavadintą „Praeities veidrody“ Čia ats. plk. K. Baltinio straipsnis „Šaulių pulkų pirmtakūnai“, kuriame kalbama apie Daugavgrivos tvirtovės darbo kuopas.

Artilerijos skyriuje yra trys straipsniai: plk. ltn. Grenner-Sobolovo „Krantinės artilerijos šaudymas“, K. inž. kpt. ltn. Kalninš-Vindedrkalno „Zenitinės artilerijos šaudymo taisyklės“ ir kpt. Kalacio „Pastabos dėl zenitinės artilerijos šaudymo“.

Technikos skyriuje yra šie straipsniai: plk. O. Grossbarto „Tankečių organizacija ir ginklavimas“, kpt. Bulmanio „Aviacijos vaidmuo didžiajame kare“, ltn. Karmazo „Pasyviojo oro apsauga“ ir ltn. Svikio „Ryšiniai balandžiai“.

Be to, yra kariuomenės gyvenimo kronika, kariuomenės įsakymai, karių sporto kronika, kariškosios literatūros apžvalga ir įvairenybės.

Galvosūkių 31 nr. sprendimas

I. Šalmas. Šamas. Namas.

II. Šratas. Ratas. Raštas.

III. Teklė. Grafas. Telegrafas.

Gerai išsprendė: 1) P. Plevokas (I p. div. št.), 2) virš. J. Sinkevičius (4 p. p.), 3) virš. Lipeikis (5 p. p.), 4) J. Sisas (9 p. p.), 5) v. p. J. Preibys (KPM), 6) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.), 7) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.), 8) v. p. Vaitiekūnas (2 ul. p.), 9) j. p. Pr. Sitavičius (3 art. p.), 10) j. p. K. Norvilas (3 art. p.), 11) j. p. J. Misiūnas (4 p. p.), 12) j. p. St. Janulevičius (4 p. p.), 13) eil. Petrauskas (k. av.), 14) eil. V. Griauzdė (k. av.), 15) J. Černiauskas (2 ul. p.), 16) G. Juškėnas (A), 17) Alf. Šutinys (K), 18) V. Paliušis (K).

Galvosūkis Nr. 34

(Vert. 1 tšk.)

- | | |
|----------------------------|-------------------------|
| 1) ● ● — — — — ● ● — — — | 1) Žmonijos idealas. |
| 2) ● — — — — — ● — — — — — | 2) Europos valstybėlė |
| 3) — ● ● — — — — — | 3) Dokumentas. |
| 4) — — — — — ● ● | 4) Merg. pavadinimas. |
| 5) — ● — — — ● ● ● — | 5) Istorinė vieta. |
| 6) — — ● — — — ● — — | 6) Ginklas. |
| 7) — ● ● — — — — — | 7) Didmiestis. |
| 8) ● ● ● — — — — ● — | 8) Ugnies tiekėjas. |
| 9) ● — — — — | 9) Vabzdys. |
| 10) — ● ● ● | 10) Įvardis. |
| 11) — — ● ● — — — — | 11) Lietuvos rašytojas. |
| 12) — ● — — — ● ● ● | 12) Karių dalys. |
| 13) ● — — — — — — | 13) Šiaurės gyventojas. |

Vietoj taškų ir brūkšnelių įrašyti raidės. Raidės, stovinčios taškų vietoje, reikš šūkį, kuris įrašytas vienos dalies vėliavoje.

J. Lebionka

Jau XVI metai gyvuoja

„KARYS“

Kas tik vieną „Kario“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad nebesiskytė su „Kariu“, nes „Karys“ yra įdomus, pigus ir gausiai iliustruotas savaitinis karių laikraštis. Kaina: 12 mėn. — 8 lit., 6 mėn. — 4 lit., 3 mėn. — 2 lit., 1 mėn. — 1 lit.

Adr.: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“.